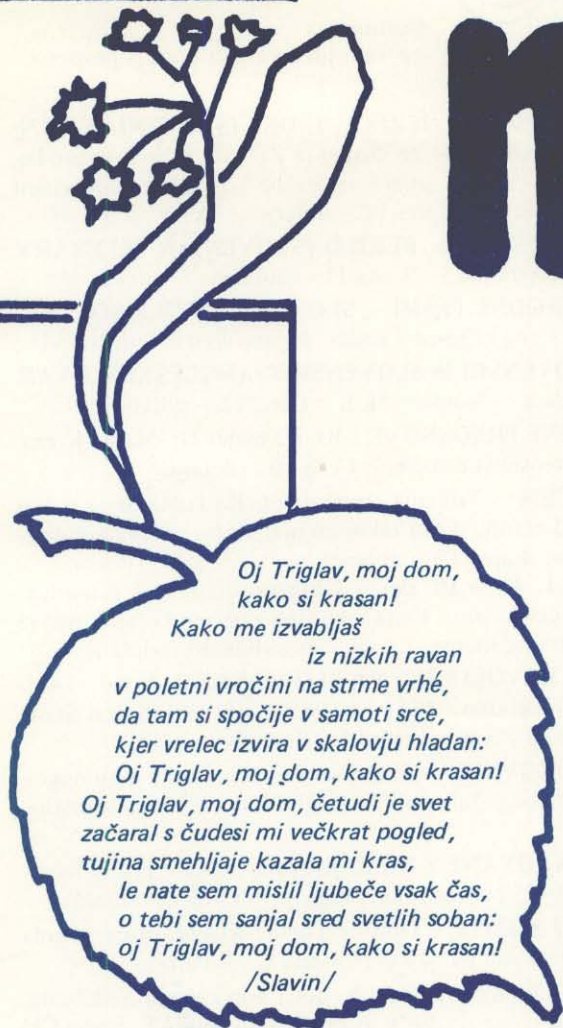

misli

*Oj Triglav, moj dom,
kako si krasan!
Kako me izvabljaš*

*iz nizkih ravan
v poletni vročini na strme vrhé,
da tam si spočije v samoti srce,
kjer vrelec izvira v skalovju hladan:
Oj Triglav, moj dom, kako si krasan!
Oj Triglav, moj dom, četudi je svet
začaral s čudesi mi večkrat pogled,
tujina smehljaje kazala mi kras,
le nate sem mislil ljubeče vsak čas,
o tebi sem sanjal sred svetlih soban:
oj Triglav, moj dom, kako si krasan!
/Slavin/*

Slovenija
Moja dežela

THOUGHTS
LETO-YEAR 38
AUGUST
1999

Naslovna slika: Očak Triglav nas pozdravlja, kjer koli smo v svetu. Severna stena v jutranjem soncu.

+ + +

SEM že slišal očitke, da na tej strani platnic navadno samo jadikujem. Nad dolžniki med bralci, nad dvigom cen poštne in tiskarne... "Sami ste krivi, zakaj pa ne izterjate dolgov naročnikov? Ustavite list vsakemu, ki ne plačuje redno..." mi je ne dolgo tega svetoval eden teh "očitkarjev". Saj se ob takih izbruhih ni vredno izgovarjati, ker nič ne pomaga. Vem le to, da bi z njegovo taktiko v par letih zaključil MISLI-MI: zmanjkalo bi naročnikov. Saj je prav malo takih, ki redno plačujejo vnaprej. Ostala naročnina prihaja "po kapljicah", prve mesece leta več, v drugi polovici manj. Na srečo pa so tudi med zakasnelimi darežljivci naročniki, ki dodajo v tiskovni sklad in s tem popravijo svoj "greh". Hvaležen sem jim. Resnici na ljubo moram priznati, da sem bolj vesel zakasnelega plačnika z dodanim darom, kot pa točnega, ki odrine naročnino, kak dodatek v tiskovni sklad pa mu je odveč.

Tudi rad priznam, da me večletni dolžniki spravljajo v slabo voljo, zlasti če jih osebno poznam in vem, da jim ne bi bilo prav nič težko poravnati dolg — a v upanju živimo in brez upanja bi tudi MISLI že zdavnaj prenehale.

Res pa je: urednik in upravnik imata svojo odgovornost do naročnikov, pa tudi naročniki naj bi čutili odgovornost do lista, ki so si ga naročili. S tem bi mi prihranili marsikak glavobol. . .

— Urednik in upravnik

misli

(THOUGHTS) — Religious and Cultural Monthly in Slovenian Language. — Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji. — Ustanovljen (Established) leta 1952. — Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia. — Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji. — Urejuje in upravlja (Editor and Manager) FR. BASIL A. VALENTINE, O.F.M., M.B.E., BARAGA HOUSE 19 A'BECKETT ST., KEW, VIC. 3101 — Tel. (03) 861 7787 — Poštni naslov: MISLI, P.O. BOX 197, KEW, VIC. 3101 — Naročnina za leto 1989 (Subscription) \$ 8.—, izven Avstralije (Overseas) \$ 15.—; letalsko s posebnim dogovorom. — Naročnina se plačuje vnaprej. — Poverjeništvu MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji. — Rokopisov ne vračamo. — Dopisov brez podpisa uredništvo ne sprejema. — Za članke objavljene s podpisom odgovarja pisec sam. — Stava in priprava strani (Typing and lay out): MISLI, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 — Tisk (Printing): Distinction Printing, 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3056. Telephone: (03) 387 8488

KNJIGE! KNJIGE! KNJIGE!

Poština v ceni knjig ni vključena, če vam jih moramo poslati po pošti.

UČBENIK SLOVENSKEGA JEZIKA, I. DEL (SLOVENIAN LANGUAGE MANUAL, PART I. je že došel iz ZDA in je spet naprodaj. Žal je drugi del pošel in nove izdaje najbrž ne bo. — Izdal Slovenian Research Center of America — Cena 12.— dolarjev.

SLOVENSKO SLOVSTVO — BERILO (SLOVENIAN LITERARY READER) — A. L. Ceferin (ed.) — Cena 11.— dolarjev.

SLOVENSKE NARODNE PESMI — SLOVENIAN FOLK SONGS — A. L. Ceferin (ed.) — Cena knjižice z audio - kaseto vred 6.— dolarjev.

ANGLEŠKO—SLOVENSKI in SLOVENSKO—ANGLEŠKI SLOVAR v eni knjigi, žepna izdaja. — Komac - Škrlj — Cena 12.— dolarjev.

OBRISI DRUŽBENE PREOSNOVE — Knjiga esejev Dr. Marka Kremžarja (Argentina) o preosnovi družbe. — Cena 10.— dolarjev.

LJUDJE POD BIČEM — Trilogija izpod peresa Karla Mauserja iz življenja v Sloveniji med revolucijo in takoj po njej. Zares vredna branja. — Cena vsem trem delom skupaj 12.— dolarjev.

ŠKOF ROŽMAN, I., II. in III. del. — Obsežno delo dr. J. Kolariča, podprto s številnimi dokumenti. Cena vseh treh zajetnih knjig skupaj je 40.— dolarjev. (Posamezne knjige: 7.—, 9.— in zadnja 28.— dolarjev.)

STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, I. del. — Odlična študija razvoja dogodkov 1941 — 1945 v Sloveniji. Spisal Stane Kos, izdala Samozaložba v Rimu. Cena 13.— dolarjev.

POLITIKA IN DUHOVNİK — Zanimivo domače pisana avtobiografija pokojnega izseljenskega duhovnika v Angliji Msgr. Ignacija Kunstlja. Cena 2.— dolarja.

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO — Izjave prič o teharških dogodkih v letu 1945 po končani revoluciji. — Cena 2.— dolarja.

V ROGU LEŽIMO POBITI — Opisuje Tomač Kovač, priča pokola tisočev po končani revoluciji leta 1945. — Cena 2.— dolarja.

PISMA MRTVEMU BRATU (cena 12.— dol.), topli spomini na brata; **PRED VRATI PEKLA** (cena 8.— dol.), o zaporih po vojni - F. Sodja CM

VOJNA IN REVOLUCIJA — Roman Franka Blkviča na 708 straneh je izšel v Argentini — Cena broširani knjigi je 15.— dolarjev.

ČASOMER ŽIVLJENJA — Avtobiografska razmišljanja je zapisal Lev Detela, Avstrija. Knjiga je izšla v Argentini — Cena 13.— dolarjev.

CERRO SHAIHUEQUE — Pisatelj je naš argentinski planinec Vojko Arko in to ni njegova prva knjiga o gorah. — Cena 10.— dolarjev.

božje misli in človeške

Leto

38

Št.

8

AVGUST 1989

VSEBINA:

Zdomstvo

— Dr. S. Steiner — stran 193

Gospod nam vsem govori . . .

— stran 194

Kako spoznam kaj je prav

— + Alojzij Šuštar — stran 195

Gre res le za "oslovo senco"?

— stran 196

50 let je minulo od smrti

svetniškega škofa J. Gnidovca

— Alojzij Gerzinič — stran 198

Skrivnost Barbare Jean — črtica

— Fulton Oursler — stran 200

Molitev za domovino — pesem

— Vinko Beličič — stran 201

Slovenščina na avstralski uni-

verzi — Marija Senčar, preds.

Slovenskega sklada — stran 202

Središče sv. Družine, Adelaide

— P. Janez — stran 205

Izpod Triglava — stran 206

Sveto pismo v našem slovstvu

"Resnice sonce - pismo sveto"

— P. Tone — stran 208

Središče svetih Cirila in Metoda

Melbourne

— P. Bazilij — stran 210

Premakljivi svečnik — roman

— Lojze Kozar — stran 212

Naše nabirke — stran 212

Družinsko okolje — robnik

— Dr. A. Trstenjak — stran 213

Ne da se ustreči . . .

— Iz farnih Oznanil — stran 215

Središče sv. Rafaela, Sydney

— P. Ciril — stran 216

Z vseh vetrov — stran 218

Kotiček mladih — stran 220

Križem avstralske Slovenije

— stran 221

Smeš je zdrav celo ob sodobni

ljudski modrosti... — stran 224

ZDOMSTVO

O posebnem zdomstvu — zdomstvu osebe, zdomstvu srca — je zanimivo razpravljal že pred leti (Nova Mladika, 6/73) pokojni bogoslovni profesor dr. ŠTEFAN STEINER, ki je bil nekaj časa tudi izseljenski duhovnik v Nemčiji.

ZDOMSTVO je vedno bolj naša usoda. Ker nastaja naš dom vedno bolj ves svet. Zaradi človekovega hrepenenja po daljnem in neznanem, zaradi vedno številnejših in hitrejših prometnih sredstev, zaradi potrebe po različnih človeških sposobnostih na različnih krajih sveta, zaradi večje učinkovitosti gospodarstva in zato delitve dela v svetovni skupnosti, zaradi človekovega neprepredljivega gnajanja za boljšim kosom kruha.

Samo oblike zdomstva se bodo spreminjale: zdomstvo znotraj lastne države in izven nje, skupinsko in družinsko, planetarsko, daljše in krajše . . . In razlogi zdomstva se bodo menjavali: gospodarski, turistični, zdravstveni, karitativni, študijski, ideološki . . . Zdomstva ne bo nihče več odpravil, čeprav se bosta doma cedila med in mleko. "Hišica očetova" bo posebno za mlade ljudi vedno bolj idila, odskočna deska v svet, pa spet tihi pristan — za nekaj časa. Človekova potreba po vesoljski razsežnosti bo razbila tudi železne zaves, povežala z raketnimi potmi planete, kraterje zvezd bo spremenila v bivališča in delovišča.

Kdo more, kdo sme vzeti človeku pravico do svobode in hrepenenja, do vesoljstva, do iskanja sreče, čeprav je ta sreča včasih samo fatamorganska, do spremembe, do razvijanja obličja sveta in graditve svetovne skupnosti, do proizvajanja novih dobrin? Ali si more in sme vzeti to pravico sam?

Ko je zdomstvo človekova nuja in pravica, ne more biti njegov resnični problem. Zdomstvo daljav, začasna zapustitev kraja svojih najbližjih, prebivanje med ljudmi drugega jezika. Resničen problem mora biti kakšno drugo zdomstvo.

Resničen problem je zdomstvo osebe. Pravi zdomec je tisti, ki nima za najintimnejši dom svojega življenja sam sebe, pa kljub temu odide v tuji svet. Kdor ni osebnost, ker je njegovo spoznanje obstalo pri življenjski poštevanosti, ker je njegovo hotenje po dobrem kot lena struna, njegova vest kot od suše zakrnel sadež, ker je njegovo sožitje z Večno-bitnim in Vseobogatujočim doživelo kratek stik, če ga je sploh moglo doživeti . . ., ker je njegova ljubezen kakor prepresihajoč tanek slap. Pa se zato njegove vrednote končajo morda pri avtomobilu in mu je za domovino toliko kot za opuščeno ptičje gnezdo, za domače toliko kot za kozarec cvička, ki pogasi kdaj pa kdaj vzplamenela čustva; pa je dalje zato lutka dnevnih dogajanj in neonsko dražečih izživljanj, slepec in

GOSPOD NAM VSEM GOVORI ...

Potrebujem VSAKO ROKO, da bo prinesla upanje obupanim ...

Potrebujem VSAKO IZNAJDLJIVOST, da bo iznašla nekaj novega tam, kjer grozi okostenelost ...

Potrebujem VSAKO OKO, da bo pomagalo videti tistim, ki živé v dvomu ...

Potrebujem VSAK RAZUM, da bo poiskal resnico tam, kjer vlada zmota ...

Potrebujem VSAKO UHO, da bo prisluhnilo klicu tistih, ki so v stiski ...

Potrebujem VSAKA USTA, da bodo pričala za tiste, ki so preganjani ...

Potrebujem VSAKO VOLJO, da bo prinesla moč tja, kamor sta se naselili utrujenost in naveličanost ...

Potrebujem VSAKO SRCE, da bo potolažilo trpeče ...

Potrebujem VSAKEGA in tudi CELEGA ČLOVEKA, da po njem uresničim svoje načrte o stvarstvu ...

O človek, SLEHERNIK, kdaj boš vendar spoznal, da te POTREBUJEM in da ne moreš in ne smeš živeti samo zase, misliti samo nase ? !

odrevenelež za domačo in tujo kulturo, v odnosu do bližnjih, naj bodo sonarodnjaki ali tujci, kvečjemu korekten trgovec, slabokrvni izkoriščanec po tujih delodajalcih, bahaški pav pred doma ostalimi, glede vere pa spominjevalec obhajila, kjer je bil Bog eden od igralcev ... Prava oseba živi iz lastnih duhovnih dobrin za dobro bližnjih in iz duhovnih dobrin bližnjih za lastno dobro, naj bodo bližnji domačini ali tujci, obogatuje svet z domom in dom s svetom ter tako odpravlja zdomstvo.

Zdomstvo osebe pa je predvsem zdomstvo srca. Zdoma je tisti, ki ne ljubi ali premalo ljubi in ki ga ne ljubijo ali premalo ljubijo. Kdor je revež v ljubezni do očeta in matere, do žene in otrok, do domače hiše, vasi in mesta, do domovine in naroda, do sozdomcev. Kdor vse to močno ljubi, vse to nosi v svojem srcu s seboj v vse kozmične razsežnosti ter v vse dolžine časa. Kdor je neusliščan prosjak ljubezni od staršev in bratov, od žene in otrok, od vasi in mesta, od domovine do naroda, od sozdomcev, kdor je bolj ljubljen zaradi svojih deviz kot zaradi samega sebe. Kdor je res ljubljen, je pravzaprav vedno doma, v srcih svojih dragih. Prava ljubezen ne pozna meja, saj je neskončna, in ne pozna časa, ker je večna (1 Kor 13, 1—8), saj je "iz Boga" (1 Jan 4, 7), ki je naš prvi in poslednji, vseosrečujoči dom (Apd 17, 28). Ljubezen odpravi fizično zdomstvo, čim se čuti ogrožena od njega.

Samo tisti ima pravico biti zdomec, ki je v sebi doma in ki ni zdomec srca.

Državniki, kulturniki, gospodarstveniki, delodajalci, dušni pastirji, socialni delavci, zdomčevi domači, njegovi sozdomci in soprebivalci, predvsem pa zdomec sam — vsi morajo skrbeti za domstvo osebe, za domstvo srca. Zdomec ne sme biti področje njihovih medsebojnih obračunavanj in sredstvo samo njihovih lastnih interesov, sicer ga bodo pehali v zdomstvo osebe in v zdomstvo srca.

Samo skrb za zdomstvo osebe, posebno za zdomstvo srca, bo mogla rešiti problem zdomstva.

Ljubljanska stolnica

Nadškof DR. ALOJZIJ ŠUŠTAR:

Kako spoznam

PRAV delati, pošteno živeti, biti dober je smisel in cilj npravnega odločanja. A kako naj človek spozna, kaj je prav, kaj zanj dobro? Otroek vpraša starše, mladi zaupajo učiteljem in vzgojiteljem, strokovnjaki povedo tistim, ki se sami premalo spoznajo; a vedno in v vsem ni mogoče vprašati drugih. Zrel človek hoče odločati po svoji pameti, hoče biti samostojen in neodvisen. Posebno na npravnem področju želi odločati po lastnem prepričanju. Dostojanstvo in odlika človeka je v tem, da s svojim razumom spozna različne možnosti, jih presodi in se svobodno odloči za to, kar se mu zdi prav. V npravnem življenju so pomembne le tiste odločitve, ki na podlagi spoznanja prihajajo iz notranjega prepričanja in so svobodne. Kar se zgodi v nevednosti, iz notranje nujnosti ali pod zunanjim pritiskom, za to človek v etičnem smislu ni odgovoren.

Od svojega Stvarnika ima človek posebno zmožnost, da razloča med dobrim in slabim, spozna npravne norme in se zave njihove obveznosti. To zmožnost imenujemo *v e s t*. Vest je po besedah drugega vatikanskega koncila "človekovo najbolj skrito jedro", kjer spoznava, kaj je prav in kaj ne, kjer doživlja svojo svobodo, pa tudi zazna svojo dolžnost delati dobro in opustiti slabo, kjer se odloča in zaveda svoje odgovornosti. "Zvestoba do vesti povezuje kristjane z ostalimi ljudmi pri iskanju resnice in pri pravilnem reševanju tolikih npravnih vprašanj, ki se pojavljajo v življenju posameznikov in družbe," pravi drugi vatikanski koncil.

Toda, ali ni največja težava v tem, da so mnogi, tako se vsaj zdi, vest izgubili, jo zadušili, da se odločajo in delajo brezvestno? Ali da je njihova vest tako iznakažena in pokvarjena ter zmotna, da jim sploh ne pove resnice? Koliko je takih, ki se sicer sklicujejo na lastno vest, drugi pa jim pravijo, da je njihova vest zmotna in da jim ne pove pravilno, kaj je dobro in kaj slabo. Kaj vse se dogaja v imenu vesti in v sklicevanju na lastno vest! Zakonsko in družinsko življenje nudita zgledov več kot dovolj. Ali je torej zaupanje v vest upravičeno?

Je, ker druge poti kot razločevati dobro in slabo, presoditi položaj in se odločati, sploh ni. Gre torej za to, da ima človek *p r a v o* vest. Pravo vest pa ima, kdor ima razvit čut za vrednote, da se zaveda razlike med dobrim in slabim v npravnem smislu besede, ne samo med koristnim in škodljivim. Morda je res največja nevarnost današnjega časa, da ta čut za vrednote pri mnogih peša, da živijo tako rekoč onstran do-

kaj je prav

brega in slabega in so na etičnem področju popolnoma otopeli, postali gluhi in slepi za npravne vrednote, za norme in dolžnosti. Večkrat nastaja vtis, da današnje javno življenje vest ubija in ljudi naravnost sili k brezvestnosti. Človek ima vtis, da bolj ko je kdo brezvesten, bolje se prebija skozi življenje. Kjer se vest več ne oglašja, tudi ni več zavesti slabega, krivde in greha. Mnogi imajo to za svobodo, ki jo je treba iskati. "Vest je v nevarnosti in s tem je v nevarnosti človek sam," je pred leti dejal švicarski psiholog Hans Zbinden. Pomanjkanje notranjega miru in osamosveščanja, razkrajanje pravega pojmovanja človeka, suženjsko uklanjanje javnemu mnenju in diktaturi večine in mode, stalno ekperimentiranje brez zavesti odgovornosti, zmešnjava v pomenu besed, etična nevtalnost in neopredeljenost ogrožajo vest in s tem človeka ter njegovo življenje.

Kaj storiti? Ni druge poti kakor vrniti vesti njeno mesto in vlogo v osebnem in družbenem npravnem življenju. Treba je najti pot nazaj k pravemu razumevanju vesti kot tistemu notranjemu glasu, ki človeka nikdar ne zapusti in mu hoče posredovati resnico, k zavesti, da obstaja razlika med dobrim in slabim, da ni vse enako in da je človek dolžan delati dobro in opuščati slabo in da je za svoje odločitve odgovoren.

Namesto da bi se predajali zbežanosti in se spraševali, kaj še drži, moramo spet odkriti in uveljaviti v sebi vest. O tem je treba pametno razmišljati in se dati poučiti. Po vesti človek spozna, da ni najvišje bitje, ki stoji onstran dobrega in slabega ali ki sam o tem odloča. V njej odkriva postavo, ki si je ne daje sam, temveč jo najde v svoji notranjosti in se ji mora pokoravati, kot pravi drugi vatikanski koncil. Človek ima sicer zmožnosti, da svojo vest zaduši, da se ne ravna po njej in se postavi ne pokorava. A s tem si izreka svojo obsodbo in izkušnja uči, kakšne so posledice.

Blejsko
jezero
s Karavankami
v ozadju

Gre res le za »oslovo senco«?

SLOVENCI v naši rodni domovini zdaj podpisujejo Majniško deklaracijo 1989 kot Temeljno listino 1989. Oba dokumenta sta brali tudi v Mislih. Ko ju človek prebira, ne najde med njima prehude razlike, razen te, da Majniška deklaracija ne stavlja vprašanja povezovanja v katerokoli državo, dočim Temeljna listina Slovenijo nekako opredeljuje v Jugoslavijo. Morda je skritih razlik še več, zgornji ti mimogrede padeta v oči.

Nehote se ti stavlja vprašanje: Čemu je prvemu dokumentu sledil še drugi? Čemu ta delitev in cepljenje moči? Če zdaj Slovenci ne bomo poprijeli skupaj za skupni demokratični cilj, potem ga ne bomo dosegli nikoli.

Tako mi v Sloveniji v svetu iščemo celo resnico, saj vseh ozadij ne poznamo (toda ali jih na splošno poznajo doma?) in za njimi le tipamo po raznih virih.

Prvi odgovor v pojasnilo na gornja vprašanja sem našel v ljubljanski Družini (številka 29, dne 16. julija letos) v IZJAVI Komisije "Pravičnost in mir" pri Slovenski pokrajinski škofovski konferenci. Takole se glasi v celoti:

KOMISIJA "PRAVIČNOST IN MIR" je sodelovala pri nastajanju in uresničevanju pobude za skupno deklaracijo Slovenije 1989, ki je imela svoje začetke v

skupnem nastopu vseh družbenih subjektov v Cankarjevem domu. Zaradi tega se čuti odgovorno pred javnostjo, ki je dobila v podpisovanje "Majniško deklaracijo 1989" in "Temeljno listino Slovenije 1989", in daje naslednje pojasnilo:

Že samo dejstvo, da ste na podlagi skupne pobude v Cankarjevem domu državljani Slovenije danes dobili v podpisovanje dve "deklaraciji", pomeni, da vsi udeleženci niso prišli do soglasja, ki bi bilo sprejemljivo za kar najširšo pluralistično in demokratično javnost v Sloveniji. Položaj, v katerem smo se znašli, onemogoča vsem prebivalcem Slovenije plebiscitarno izražanje, ne da bi se pri tem morali odločati med uradno politiko in alternativo. Temeljno listino Slovenije 1989 je slovenska javnost dobila v podpis kot "dokument, ki je usklajen med vsemi družbeno-političnimi organizacijami in novimi političnimi zvezami" (prim. Delo, 29. junija 1989), za kar pa vemo, da ne drži. Poleg tega je znano, da je po objavi Majniške deklaracije prišlo do razhajanj tudi znotraj tako imenovane "slovenske demokratične alternative" in celo znotraj posameznih zvez in gibanj. Vse to kaže na dejstvo, da niti uradna politika niti alternativa nista pripravljeni svojih interesov podrediti skupnemu dobremu življenja slovenskega naroda in z njim živečih narodnosti.

Komisija "Pravičnost in mir" zato ni pripravljena podpreti niti Majniške deklaracije, ki odstopa od koncepta Cankarjevega doma, niti ne Temeljne listine Slovenije, ker je le-to ponudila v podpis SZDL, ne da bi pri tem omenila še druge njene soustvarjalce.

Pripomnimo naj še, da Komisija ni politična orga-

nizacija, zato tudi v nobenem primeru ne bi mogla zbirati podpisov. Pripravljena pa je dejavno sodelovati in podpirati demokratična prizadevanja katerekoli politične skupine, če bo prepričana, da so ta prizadevanja iskrena in poštena in da služijo skupnemu dobru Slovenije in njenih prebivalcev brez razlike.

KOMISIJA PRAVIČNOST IN MIR
pri Slovenski pokrajinski škofovski konferenci

S to Izjavo je naša slika že jasnejša, pa tudi nič kaj razveseljiva. Dopolni nam jo članek Borisa Ježa Načela so premalo, ki sem ga našel v reviji za delavce na začasnem delu v tujini Naša Slovenija – Naš delavec (Julij – Avgust 1989, stran 14). Težko bi verjel članku, da gre le za prepis "o oslovi senci". Alternativa (Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska demokratična zveza, kmečka zveza itd.) je z Majniško deklaracijo bila prva: prehitela je "uradno politiko" (partija, borci, sindikat), ki je na isti poti iskanja izdala drugi dokument, ker s prvim ni bila zadovoljna. Zakaj ne? Drugi dokument mi nehotе stavljа vprašanje o iskrenosti. "Divide et impera! – Razdeli in vladaj!" je star latinski pregovor, ki se ga tudi moderne diktature kaj rade in uspešno poslužujejo . . .

Ob kaj malo demokratični izjavi srbskega vodje Miloševića glede nove državne ustave: "Borili se bomo tudi z orožjem, če bo treba!" Boris Jež zaključuje svoj članek takole:

Slovenska politika bo s Temeljno listino ali Majniško deklaracijo imela v rokah komaj uporaben pihalnik, s katerim se ne more ubraniti pred krdelom slonov. Bolje bi bilo, da bi čas, ki ga trati s prerekanjem o "pikah in vejicah" porabila na drugih frontah, recimo za intenzivnejšo pripravo nove republiške ustave. Temeljna lista je lahko le dokument "moralne moči", na katero se drugod po Jugoslaviji požvižgajo, medtem ko ima ustava zakonsko moč in so od nje močnejši le še tanki.

Slovenska politika, tako "uradna" kot "alternativna", je nedvomno tudi s tem preprirom o oslovi senci dokazala, da ni docela dorasla razmeram v Jugoslaviji. Z nekoliko pretiravanja bi lahko rekli, da te zdaj zahtevajo zvižčnost, po kakršni je bila znana beneška Porta, brutalnost, ki jo zna pokazati Slobodan Milošević, medtem ko slovenski politiki kot kakršni pridigarji govorijo le o "načelih". Z načeli pa se na Balkanu nikamor ne pride.

Medtem je prišla nova izdaja Družine (številka 30, dne 30. julija letos), v kateri France Bučar ostro napada Izjavo komisije "Pravičnost in mir". Rudi Koncilijska pa objavlja svojo Moralno pripombo k temeljni listini. Ker nam članek lepo raztolmači sliko razmer v domovini, ga tu dodajamo:

Ta čas ponujajo v podpisovanje slovenskemu ljud-

stvu poleg Majniške deklaracije 1989 še Temeljno listino Slovenije 1989. Ker je načela ta problem tudi Družina (29, 1989, 2), vendar brez obravnave vsebine obeh listin, tu podajam ravno k vsebini svojo moralno pripombo.

Majniška deklaracija 1989, ki jo v podpisovanje predlaga pet slovenskih alternativnih političnih skupin, je radikalna in širokosrčna. Ker zagovarja politični pluralizem, socializma ne omenja. Ker zagovarja suvereno samoodločbo slovenskega naroda, ne omenja Jugoslavije.

Po nekaj tednih podpisovanja te Majniške deklaracije 1989 pa je SZDL objavila Temeljno listino Slovenije 1989 in jo ponuja v podpisovanje. Vendar SZDL do tega nima pravice. Vse nove politične skupine morajo biti namreč obvezno vključene v SZDL, zato pa tudi SZDL nima več pravice kar koli odločati mimo njih. SZDL bi mogla temeljno listino izdati samo tedaj, če bi se vse njene skupine z njo strinjale. Zato je SZDL z objavo Temeljne listine zoper Majniško deklaracijo ravnala samovoljno, nekolegialno in protislovno. Torej: nemoralno v načinu.

Vendar je v sporu z moralo tudi vsebina Temeljne listine, kolikor vsebuje protislovja, ki ljudi zavajajo. Ko zagovarja suverenost in pravico naroda do samoodločbe, je protislovno, da hkrati vnaprej vsiljuje Jugoslavijo. Ko zagovarja politični pluralizem, je protislovno, da hkrati vnaprej vsiljuje socializem.

RUDI KONCILIJA

Tako smo vsaj malo prodrli v ozadje slovenske borbe za demokracijo in politični pluralizem. Ali je narod zrel in dovolj pripravljen? In tudi dovolj svoboden ter neodvisen od režima, ki ima le še vedno vajeti v rokah? Kako se bo zadeva razvijala, bo pokazala bližnja bodočnost. V Sloveniji v svetu boš težko našel rojaka, ki bi mu bilo vseeno. . .

. . . ni mišljeno, da bi bila (jugoslovanska) partija sposobna sprejemati odločitve, ustrezne za usodo te države. Tega partija že dolgo ne zmore več. Zmore pa v celoti blokirati sleherne drugačne pobude.

NOVA REVija,
Ljubljana, jan.-feb. 89/312.

Božji
služabnik
škof
Janez
Gnidovec,
umrl
v sluhu
svetosti
3. febr.
1939
v Ljubljani

50 let je minulo

ALOJZIJ
GERZINIČ

ODKAR je Janeza Gnidovca škof Missia leta 1896 posvetil za duhovnika, sta opazni dve obdobji, vsako po štirinajst let, ko je poleg splošnih poklicnih dolžnosti opravil zgodovinsko pomembni nalogi – prvič od leta 1905 do 1919 kot voditelj prve popolne slovenske gimnazije v Št. Vidu, drugič od konca 1924 do začetka 1939 kot voditelj škopske škofije. Na prvo veliko nalogo se je pripravil s štirimi leti kaplanske službe in študijem filozofske fakultete na Dunaju, priprava za upravljanje največje in najtežje jugoslovanske škofije pa je bilo pet let vzgoje in delovanja v Misijonski družbi sv. Vincencija Pavelskega, ko je iz škofijskega duhovnika postal lazarist. Opozoriti je na tole: za delo v snujočih se škofovih zavodih se je na poziv ljubljanskega škofa A. B. Jegliča v Škofijskem listu prijavil s petimi drugimi duhovniki Gnidovec sam. In potem, ko je šentivška gimnazija prišla iz Avstro-Ogrske v Državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, se je ravnateljstvu sam odpovedal. Hrepenel je po tem, da se kot redovnik duhovno še poglobi in spolni. Drugo veliko življenjsko delo pa je prevzel – in končal – iz pokorščine. Odgovorno vodstvo na jugu države so mu naložili predstojniki: škof Jeglič, nuncij Pellegrinetti, papež Pij XI. Prenehal je s to službo, v kateri se je izčrpal do kraja, na božji klic: umrl je v ljubljanskem Leonišču 3. februarja 1939.

RAVNATELJ IN REKTOR GIMNAZIJE

Drzna je bila Jegličeva zamisel gimnazije s slovenskim učnim jezikom in konviktom, kjer naj učenci prejemajo po smernicah tridentinskega koncila ne le pouk, marveč tudi celotno vzgojo; kjer naj bi po resoluciji I. slovenskega katoliškega shoda "vsa vzgoja in ves pouk dejanski pospeševala katoliško versko

mišljenje in življenje naše mladine". Bilo je pričakovati odpora avstrijske nemške birokracije in slovenskega liberalizma. Res je bilo mnogo nasprotovanj, a škof je vztrajal in zmagal. Škofovi zavodi so zaživeli. Vstajale pa so nove težave. Razredu za razredom je bilo potrebno pridobiti pravico javnosti. Za višje razrede spočetka ni bilo slovenskih učnih knjig. Zbrati je bilo za profesorje in dijake knjižnici, nabaviti učila in nazorila. Vodstvo je poskrbelo, da so začeli izhajati dijaški listi, da se je začelo gledališko delovanje. Poskrbelo je, da so gojenci imeli vse možnosti za duhovno življenje. Šentivška kongregacija je postala vzorec za dijaške kongregacije po drugih mestih.

Ni čuda, da so postali škofovi zavodi vzor vsem srednješolskim zavodom po Slovenskem. Pri prvih dveh maturah (1913 in 1914) je polovica dijakov izpit napravila z odliko in veliko jih je odšlo na bogoslovje.

Med dobo prve vojne so se težave pomnožile. V poslopjih so vojaške oblasti nastanile ranjence. Večkrat je ravnatelj komaj preprečil, da niso gimnazije zaprli. Sprejemal je tudi vojne begunce, bolnikom vseh narodnosti pa je postal neutrujen dušni pastir.

Jegličeva ustanova je bila velik blagoslov za slovenski narod. Vzgojila je stotine izobražencev, krepila narodno zavest, dvigala versko in нравno višino, poživila kulturno delo. Škofovi zavodi so bili žarišče katoliškega preporeka. Vodilno vlogo je imel skromni, ljubeznivi, požrtvovalni ravnatelj Gnidovec. Z molitvami in žrtvami je premagoval težave, vse zadeve, zlasti pa duše je priporočal Jezusu pred tabernakljem.

ŠKOF V PRIZRENU IN SKOPJU

Za škofa je Gnidovec prišel v pokrajino, ki so se komaj dvanajst let prej rešile turške oblasti. Nato je tam preko šla vihra svetovne vojne, v državi SHS pa so Srbi z vsemi sredstvi hoteli vsiliti svojo narodnost in vero. Med skoraj dvema milijonoma prebivalcev škofije je bilo polovico pravoslavnikov, 790.000 je bilo muslimanov, katoličanov pa le 30.000, polovica teh Albancev. Prav je rekel pri pogrebni maši škof Rožman, da je Gnidovec tam "v materialnem in moralnem oziru našel ruševine". Zadejo je govornik prikazal tudi način njegovega delovanja: "Sebe in svoje udobnosti ni iskal. Kot nekoč v zavodu so mu bile duše vse. (...)

Cele dneve biti brez hrane, ure daleč hoditi peš s težkim kovčkom v roki — bilo mu je vsakdanje na njegovih mnogih apostolskih potih. Spati na golih tleh sredi med revnimi verniki, zanj to ni bila izjema.”

Pa je postavil dvanajst cerkva, več kapel, zgradil malo semenišče v Prizrenu, deško zavetišče v Skopju, Slomškov dom v Letnici, organiziral tri evharistične kongrese in dva marijanska, razpredel mrežo verskih in cerkvenih društev, skrbel za duhovniški naraščaj in pridobival duhovnike od drugod, največ iz Slovenije. Vsiljuje se primerjava s škofovanjem Friderika Baraga. Gnidovčev sodelavec in sobrat Alojzij Plantarič ugotavlja: “Tudi najsijajnejši cerkveni knez ne bi storil več za božje kraljestvo na jugu, kakor je storil Gnidovec. Ni bil samo upravitelj, ampak poslanec božji.”

TALENTI IN MILOST

Pri obeh velikih delih, vodstvu šentviških zavodov in škofovski službi, so Gnidovcu izvrstno pomagali prirojeni in razviti darovi, predvsem pa to, da je te darove poplemenil z zvestim sodelovanjem z milostjo. Tak se nam pokaže Gnidovec tudi v drugih dobah svojega življenja.

Izšel je iz verne družine v župniji Ajdovec na Dolenjskem, odkoder smo dobili toliko vzornih duhovnikov in koder so sile teme med komunistično revolucijo in po njej pobile toliko mož in fantov. Janezu je že kot ljudskošolskemu učencu bila vodilo božja volja. Prav tako na gimnaziji v Novem mestu. Bil je vseskozi zgleden učenec. Našim dijakom bodi vzornik in priprošnjik.

V bogoslovju je šel krepko po začrtani poti. Naj zadostujeta izjavi dveh tovarišev. J. Gnezda: “Bil je izredno pobožen; vzporejati se more z vsemi našimi dosedanjimi svetimi možmi. Morda ga nihče ni dosegel.” Janko Mlakar: “V Gnidovcu sem zrl drugo nezoprenjeno izdajo svetega Alojzija.”

Kot kaplan (Idrija, Vipava) je zapustil sloves svet-

nika. Mnogo dobrega je zraven študija naredil tudi med študijem na Dunaju. Kasneje, ko je postal redovnik lazarist, se je posebno uril v pokorščini, zatajevanju in pokori. Po imenovanju za ravnatelja redovnega semenišča v Grobljah pri Domžalah se je posebej posvetil vzgoji novincev.

ŠKOFIJSKA PROCESA

Za beatifikacijo tega našega izrednega moža sta se zavzeli obe škofiji, v katerih je deloval. Iz Skopja so že leta 1970 prihajali glasovi, da se pripravljajo na škofijski proces. V Ljubljani je nadškof dr. Jože Pogačnik razglasil začetek postopka dne 8. februarja 1978. Postopek se je končal leta 1984 in odtlej se Gnidovčeva zadeva razvija v Rimu.

Kdaj bo razglašen za blaženega in pozneje za svetnika, je odvisno tudi od naših molitev. Ko je Gnidovčev sodelavec na jugu, msgr. Viktor Zakrajšek, postal kranjski dekan in trziški župnik ter je ustanavljal novo župnijo, je potožil: “Pa še nimam svetnika, ki naj bi mu jo posvetil. Kako lepo bi se glasilo ime nove župnije: Župnija sv. Janeza Slovenskega, ali sv. Janeza iz Ajdovca...”

GNIDOVČEVO SPOROČILO

Vicepostulator Gnidovčeve zadeve, lazarist Stanko Žakelj, je pred štirimi leti v Ljubljani izdal knjižico z naslovom Vsem vse. Duhovna podoba božjega služabnika dr. J. Gnidovca CM (1873 – 1939), skopskega škofa (1924 – 1939). Za sklep navede v njej tole misel: Mogoče ima njegova smrt v Ljubljani tudi ta pomen, da naj bi Gnidovec slovenskim duhovnikom kazal smer njihovega življenja in delovanja. Gnidovčevo smer razodevajo gesla: Bodi, kar si! Živi v ljubezni z Jezusom in Marijo! Živi za duše! Ostani v edinstvu s škofom in papežem! Vztrajaj do konca v zaupanju v Boga! — To Gnidovčevo sporočilo pa velja tudi nam vsem, vsakemu verniku.

Škof Gnidovec
na mrtvaškem odru
v ljubljanskem
škofijskem dvorcu

Skrivnost Barbare Jean

FULTON OURSLER

ČE bi se zgodilo, da bi Barbara Jean brala te vrstice, tedaj bi prvič zvedela za svojo skrivnost. Te ji ni bil zmožen odkriti noben prijatelj, celo njej družinski zdravnik je bil po svoji poklicni vesti prisiljen k molku.

Ta je bil že starejši, a zelo ugleden in spoštovan gošpod. Kot družinski zdravnik je Barbaro Jean poznal že od njenega rojstva in zelo dobro se je spominjal tudi njene matere.

Kljub svoji starosti je bil še vedno v zdravniški praksi, ko nekega deževnega večera stopi Barbara Jean v njegovo zdravniško sprejemnico. Zdravnik je pogladil svojo belo brado in novodošlo pozdravil, kot da bi bil njen stari oče. Pripomnil je pri tem, kako dobro izgleda, kako cvetoč obraz ima. Toda kmalu je utihnil, ko so njegove bistro oči odkrile njeno nervoznost in predvsem uporni blesk njenih oči.

"Doktor," je rekla Barbara Jean, "nima smisla, da bi se lovila. Prišla sem s prošnjo za pomoč v jako važni zadevi..."

Dušeči molk.

Stari zdravnik jo je pozorneje pogledal in čakal.

"Poslati me morate k nekomu... Saj vem, doktor, da bi vi tega... sami ne storili..."

"Tako, to je tisto, kar misliš in te je privedlo..." je zašepetal boječe in nalahno, kakor da bi govoril samemu sebi. "Kako dolgo si že poročena, Barbara?"

"Eno leto samo..."

"In zakaj nočeš imeti otroka?" je zopet skoraj neslišno in naravnost pomilovalno izustil zdravnik.

"Saj hočem, ... toda drugič ... ne sedaj. Sedaj je nemogoče... S tem bi vse uničila..."

"Kako?"

"Doktor, to bi prekinilo vso mojo pevsko kariero..."

"Otrok moj, in to se ti zdi tako važno, da bi celo..."

"Seveda! Saj sem šele začela... Kako naj zdaj prekinem?... Morda pet let pozneje – ali deset..."

Sledil je dolg in mučen molk.

"Kaj pa tvoj mož misli o tej zadevi?" je stari zdravnik nenadoma prelomil mučno tišino.

"Oh, Fred!... On sploh ne sme zvedeti. On niti ne sluti mojega stanja... Fred bi tako rad imel družino. Pa nima prav, doktor!... Morate mi pomagati!... Prosim..."

Zdravnik se je sklonil k drhteči Barbari ter jo pomilovalno pobožal po roki.

"Ne vem, če se zavedaš, kaj prosiš od mene," je začel, ona pa je nervozno in nepotrpežljivo odmaknila roko.

"Dobro vem, kaj prosim! Nič več ne zahtevam od vas kot to, kar store tudi drugi zdravniki... Samo ime mi dajte in naslov, h komu naj se obrnem..."

Zdravnik se je počasi dvignil iz svojega stola. Nankrat je pred njo zrasla spoštljiva, naravnost veličastna zdravnikova postava: šest čevljev visoka, resnega obraza, ki mu je brada dajala poseben izraz. Oči so se mu uprle nekam nad njeno glavo, daleč v preteklost. Kot bi iskale brezdanji prostor in gledale v neskončnosti nekaj starih spominov, polnih pomena za ta lahkomiselni trenutek, ki je zdaj pred njim.

"Ne, Barbara Jean!" je rekel odločno, četudi je njegov glas izzvenel v milobi, dobroti in prošnji. "Nikdar nisem storil kaj takega. Vsi pošteni zdravniki odklonijo – le nekaj brezvestnežev to dela, kar ti zahtevaš. Tudi pomagal nisem nikoli pri taki zadevi... nikdar v vseh petdesetih letih, ko sem se že tolikokrat boril s smrtjo za življenje... Naša naloga in dolžnost je, da ohranjamo življenja. Če nočeš poslušati mene, poslušaj svojega moža. On nima nič manj pravice odločati o tej zadevi kot ti. In poslušaj še Nekoga drugega, kateremu smo odgovorni!"

"Naj torej uničim svojo kariero, vso svojo bodočnost?" je kar bruhnilo iz nje. "Tudi jaz imam življenje – ga mar ne smem živeti? Hočem ga imeti, hočem ga uživati! Vsaj nekaj hočem imeti od njega... Nočem, ne, nočem postati mati!"

"Pozabljaš," je glasneje zatrdil zdravnik, "da si, čeprav vajin otrok še ni rojen, da si že – mati."

Barbara Jean je umolknila. Še enkrat ga je brezupno pogledala in brez pozdrava odšla v deževno noč.

Ne morem povedati, kako se je odločila. Morda bi se veselo začudil, ko bi zvedel. Dobro pa vem, kaj

se je tisti večer, ko je Barbara Jean odšla, godilo s starim doktorjem.

Mož je dolgo časa sedel v svoji zdravniški sprejemnici. S sklonjeno glavo in zaprtimi očmi se je spominjal svojih minulih let . . .

Čez nekaj časa se je dvignil ter odšel k polici, založeni s starimi zapiski. Bili so njegovi dnevniki. Pisal jih je v teku pol stoletja svojega zdravniškega dela.

Vzel je enega izmed zvezkov, se vrnil k pisalni mizi in začel listati. Zavihani rob na starem orumenelem papirju mu je pokazal zapisek pred petindvajsetimi leti. Šepetaje si je prebral, kar je pred tolikimi leti zapisal:

"Gospa N. N. je prišla k meni danes popoldne. No-

če imeti otroka, ki ga nosi pod srcem. Prišla me je prosit, da bi prekršil zakone. Seveda sem odklonil. Dolgo sem se z njo pogovarjal in jo prepričeval, naj vendar opusti svoje morilne načrte. Odšla je prepričana – vendar prosim Boga, da se ne bi premislila . . ."

Zdravnik je listal dalje. Precej strani je obrnil, nato se mu je pogled ustavil na orumenelem listu. In zopet si je prebral njegovo vsebino:

"Danes sem pomagal pri porodu otroka gospe N. N., ki ga je hotela še pred nekaj meseci umoriti. Tako lep in zdrav dekliček je. Klicali jo bodo Barbara Jean."

Zdravnik je umolknil, zaprl svoj dnevnik in se zamislil . . .

Narod
doma
se prebuja. . .
Se tudi mi
prebujamo
z njim?

Pred veki so nam Tvoje roke dale
te zemlje kras in bol: gora višine,
potoke, griče, jezera, doline
in okno v svet — opojni dih obale.

Viharjem zoperstavljajo se skale.
Ti hotel si, da rod naš ne premine,
in šli smo skozi solz, krvi ožine,
graščinski bič in turških konj navale.

Molitev za domovino

Glej, ob mejnike pljuska tuje morje.
Ne daj, da se pred kelihom trpljenja
koleno upogne! K soncu zre naj, kdor je

napil se Lepe Vide hrepenenja!
Očetna vera bodi pot v obzorje,
beseda materina slast življenja!

VINKO BELIČIČ

SLOVENŠČINA na avstralski univerzi

MARIJA SENČAR, predsednica Slovenskega Sklada

DOBRO se še spominjam, kako je završalo med sydneyjskimi Slovenci: "Slovenščina na univerzi — tu v Avstraliji? Nemogoče! . . ."

Začele so se žive debate, če mi, kot majhen (pa tudi trmoglav) narod, to zmoremo ali ne.

Tako so se prve zamisli o poučevanju slovenščine v Avstraliji rodile že leta nazaj. Šolski odbor je idejo osvojil in zaprosil našega rojaka takratnega senatorja g. Lajovica, da poizve kaj več o tem na Macquarie univerzi v Sydneyu. Prva vprašanja so seveda bila: "Ali imate zadosti študentov, zadosti denarja? Ali imate profesorje? Ali ste kot skupnost zmožni začeti s tako odgovornim delom kot je poučevanje materinega jezika na tujih, tako oddaljenih tleh?"

Takih in podobnih vprašanj s strani univerze je bilo ogromno, pozitivnih odgovorov s strani naše skupnosti pa bolj malo. Največkrat je bilo slišati: "Le kaj sploh govorimo o tem! Saj smo v Avstraliji! Tu je pogovorni jezik angleščina, ki jo tako mi kot naši otroci nujno potrebujemo za obstoj v tej deželi. Kaj sploh je slovenščina? Koliko jih sploh še govori ta nepomembni jezik tako malega in po vsem svetu raztresenega naroda? Kaj bo našemu Francku ali naši Jožici to pomagalo? To je neumno, to je zapravljjanje denarja in časa itd., itd. . . To je kratka nepotrebno!"

Tako je med Slovenci vse skupaj zaspalo. Drugi narodi pa so si medtem delili državne podpore in začeli s poučevanjem svojega materinega jezika na sydneyjski Macquarie univerzi . . .

Potem pa je iz Slovenije prišel profesor L. Krek z dobronamerno, toda za mnoge zelo utopistično idejo. Študij slovenščine na Macquarie univerzi naj bi podprli vsi Slovenci širom sveta. Govorilo se je o mnogo, mnogo denarja. Macquarie univerza je končno postavila pogoj, da za lektorat slovenskega jezika potrebuje 80.000 do 100.000 dolarjev letno. Nastalo je vprašanje, kako naj bi ta denar zbrali. Eden predlogov je bil, naj bi članstvo Sklada zbralo 30.000 dolarjev, matična Slovenija naj bi dala enako vsoto in vlada NSW prav tako.

Ekonomski slika Avstralije se je začela zelo spreminjati, dotacije so bile ukinjene — 30.000 dolarjev je torej že šlo po vodi. Vlada matične Slovenije je sicer

obljubila svojih 30.000 dolarjev, vendar jih univerza do danes še ni prejela in nas vedno sprašuje, kdaj bo ta denar prišel. Vsaka čast pa dvema našima podjetjema, ki sta nam do sedaj izročila vsako po 4.000 dolarjev. To sta **Gorenje Pacific** in pa **Euro-Furniture**. Roka roko umiva, kajti lahko rečemo, da skoraj v vsaki tukajšnji slovenski hiši najdeš kos pohištva, hladilnik ali pralni stroj iz Slovenije. Mi pomagamo njim, oni pa pomagajo nam. Vsaj v tem smo si složni.

Pa tudi od članarine Sklada nismo mogli zbrati vsote 30.000 dolarjev, ker v prvem letu, kljub velikemu prizadevanju g. Ivana Kobala, pač nismo dobili toliko članov. Računamo, da se bo to leto število članov znatno povečalo. Lepo in prav bi bilo: če smo zavedni člani slovenskih društev, naj bi postali tudi člani **Sklada za visokošolski študij**. Člani lahko postanejo posamezniki kot tudi celotna društva. Ker pa žal med nami Slovenci ob takih in podobnih prilikah rado nastane trenje, včasih celo politično trenje, naj tukaj omenim tole: Na sestanku programskega odbora za študij slovenščine na Macquarie univerzi dne 29. oktobra 1988, je prišlo tudi do vprašanja o povezanosti in sodelovanju Macquarie univerze s Slovenijo. Naj citiram dobesedno iz zapisnika: **Na vprašanje povezanosti in sodelovanja Macquarie univerze z Ljubljano in s centrom za slovenske lektorate, je bilo soglasno odgovorjeno z izjavo, da je povezava v redu, odvisnost pa ne.**

Predstavniki Macquarie univerze vedno poudarjajo, da je **Macquarie univerza avstralska ustanova na avstralskih tleh in z avstralskimi zakoni**; kot taka ne želi nobenega političnega vpliva ali vmešavanja v svoje delo. Tega se morajo zavedati vsi, posebno pa etnične skupnosti, katerih jeziki se poučujejo na tej visokošolski ustanovi.

Mislím, da je tako popolnoma prav. Slovenec je Slovenec, mogoče različnega prepričanja, vendar smo vsi skupaj le Slovenci. Vsi skupaj sestavljamo slovenski narod, kjer koli že smo, doma ali v svetu. Nekaj nam je skupnega, nekaj nam je svetega, nekaj je v nas, kar nam nihče ne more vzeti, če sami nočemo dati: in to je **slovenska beseda in slovenska narodna zavest**. Tega si moramo biti svesti. Moramo biti pošteni in

odkriti sami do sebe, pa ne bomo imeli nobenih dvomov in nobenih težav razumeti, zakaj je tako važno imeti slovenščino na tako visoki ustanovi, kot je univerza v Avstraliji.

Foundation for Slovenian Studies ali **Sklad za poučevanje slovenščine na univerzi** je ustanovljen zato, da zbira finančna sredstva in da služi kot trdna vez med slovensko skupnostjo in univerzo.

Sklad ima svoja pravila, ki so legalno potrjena s strani univerze in morajo biti v soglasju s pravili Macquarie univerze. Slovenski sklad je kot tak direktno odgovoren Macquarie univerzi in nobeni drugi ustanovi. Lektor, ki poučuje slovenščino na Macquarie univerzi, odgovarja direktno svojim predstojnikom na tej univerzi. Macquarie univerza ga je zaposlila in kot tak mora izpolnjevati pogoje zaposlitve, ki mu jih je ta univerza postavila. Univerza tudi ocenjuje njegovo delo in ona odloča, koliko časa ga bo imela v svojem delovnem razmerju.

Upam, da sem s tem odgovorila na vprašanja, ki so nas vse begala od vsega početka, kajti samo z razčiščenimi pojmi o učenju slovenščine na univerzi lahko dosežemo ta skupni cilj, ki nam je vsem zavednim Slovencem tako pri srcu in v ponos: "Končno vendar: Slovenščina na univerzi v Avstraliji!"

Mislim, da ni pravega Slovenca širom sveta, ki bi ne bil na to ponosen. A žal samo ponos ni zadosti. Kot vedno pri takih stvareh, potrebujemo določena finančna sredstva. Dotacij ali podpor ni – moramo si pomagati sami. V Sydneyu nam je etnična radijska postaja 2EA zelo pomagala, ko nam je odobrila radio-

thon na dveh naših oddajah in sicer 30. julija 1989 zjutraj in v torek 1. avgusta med 10.15 in 11 uro zvečer. Odziv, posebno v nedeljo, je bil odličen. Direktor te etnične radijske postaje, Mr. D. Mapstone, ki je bil ta dan z nami, nas je izredno pohvalil, da smo se kot skupnost tako vneto odzvali radiothonu in darovali po svojih močeh. Oglašali so se tudi rojaki iz oddaljene Canberre, Wollongonga, Newcastla, Buderima v Queenslandu in drugod. Dobili smo celo nekaj prispevkov od drugih narodnosti z željami k dobremu uspehu. Tako smo nabrali nekaj več kot 11.000 dolarjev, na kar smo lahko zelo ponosni. Vendar ne moremo odnehati, kajti do potrebnega zneska 25.000 dolarjev nam manjka še kar lepa vsota. Zato še enkrat naprošamo vse Slovence po Avstraliji in širom sveta: **Pomagajte nam!** Še vedno lahko pošljete prostovoljne prispevke na **FOUNDATION OF SLOVENIAN STUDIES, P.O.Box 280, Merrylands, NSW, 2160**. Lahko pa jih tudi vplačate naravnost na **Bančni račun 45844071, NATIONAL AUSTRALIA BANK, MERRYLANDS, Branch no. 082286**, kjerkoli v Avstraliji. Naj še omenim, da so vsi darovi nad dva dolarja smejo odbiti od letnega davka.

Lektorico že imamo in izgléda, da bomo imeli tudi lepo število učencev. Saj dobivamo po telefonu in pismeno polno vprašanj, kakšni so pogoji za vpis.

Prve dni avgusta je izšel **Student's Information Guide 1990**, ki lepo obrazloži, da je **29. september 1989 ob 4.30 popoldan zadnji čas vpisa na univerzo za leto 1990**. Vse podrobnejše informacije lahko dobite, če pošljete svoje ime in priimek z naslovom na:

Most
na sliki
izdaja,
da je
velemestu
ime
SYDNEY

UNIVERSITIES AND COLLEGES ADMISSIONS CENTRE, Locked Bag 500, LIDCOMBE, NSW 2141, ali pa pokličete Macquarie univerzo. Slovenščino lahko študirate kot redni ali dopisni študent, lahko ste začetnik ali pa že "advanced student".

V brošuri Macquarie univerze *Study at Macquarie 1990* piše dobesedno: Students from all Australia do these courses externally and credit points at Macquarie can be used towards degree programs at other universities. Študentje torej lahko študirajo slovenščino, da zopet citiram, along with English, history, politics, media studies, law, science, finance and mathematics.

Vprašali boste, kje nam bo slovenščina pomagala, saj razen nas nihče v Avstraliji ne govori tega jezika. Popolnoma napak! Naj zopet citiram: Možnosti zaposlitve študentov po opravljeni diplomi so v prevajanju, tolmačenju v vladnih uradih kot so zdravstvo, emigracija, etnične zadeve, socialna služba, zunanja politika in zunanja trgovina, v pravni službi in krajevnih uradih. Ravno tako tudi pri učenju slovenščine pri sobotnem državnem pouku.

S priznanjem slovenščine na univerzi, v našem primeru na Macquarie univerzi v Sydneyu, postane slovenščina enakovredna drugim jezikom na tej univerzi kot so francoščina, nemščina, grščina, italijanščina, japonsščina, kitajščina, ruščina, poljščina, makedonščina, hrvaščina, srbščina in ukrajinščina. Ali se vam ne zdi, da lahko visoko dvignemo glavo in s ponosom rečemo: "Slovenec sem, tako je mati d'jala..." In prav je imela.

Toda borba za našo slovenščino še ni končana. Kot sem omenila, nam do potrebnih 25.000 dolarjev manjka še nekaj lepih tisočakov. Za nadaljevanje študija slovenščine v letu 1990 moramo do začetka sep-

tembra tega leta to vsoto predložiti Macquarie univerzi. Imeti moramo tudi dovolj študentov, ki se bodo z veseljem vpisali in razumeli, komu učenje slovenščine, zlasti univerzitetno, v Avstraliji koristi. Koristi gotovo tudi nam vsem, da se bomo tako med sabo bolje razumeli. Če bomo znali ceniti svoje, bomo cenili tudi tuje in bomo kot narod ob tem bogatejši. Stari, že tolikokrat pogrevani slovenski pregovor pravi: **Kolikor jezikov znaš, toliko veljaš!** To je stara modrost, modrost naših prednikov, kulturna dediščina, ki jo prenašamo iz roda v rod. In kaj je narobe, če jo prenašamo tudi v Avstraliji?

Manjka nam samo složnosti in dobre volje z željo, da sami sebi priznamo in dopovemo, kdo smo, od kod smo prišli in kam bodo šli naši rodovi. Ali bodo otroci naših otrok vedeli, da v Evropi živi ponosni mali rod z najlepšo deželo na svetu, ki spoštuje in neguje materino besedo iz roda v rod? Ali bodo naši potomci razumeli, zakaj slovenski narod še vedno obstaja, zakaj je tako ponosen na svojo preteklost in kaj je njegovo resnično bogastvo?

Lani smo praznovali 200-letnico naselitve Avstralije, letos je preteklo 200 let, odkar so se v Franciji porodila gesla: Liberté, Égalité, Fraternité... Unité; in tudi nekako 200 let je, odkar smo se Slovenci kot narod začeli resnično prebujati.

Letos je tudi prvo leto slovenskega lektorata na Macquarie univerzi v Sydneyu: tu v "daljni" Avstraliji, med zidovi avstralskega vseučilišča, doni naša lepa slovenska beseda. Učimo se jo lahko mi Slovenci, učijo se jo lahko tudi drugi narodi.

Toda vprašanje je: "Ali bomo to našo kulturno dediščino, ta naš sveti jezik, znali in zmogli predati našim rodovom in drugim narodom?"

Odgovori naj si vsak Slovenec sam!

Takile nastopi tukajšnje naše slovenske mladine ji bodo ohranili lepe spomine. Za ohranitev zavesti pripadnosti, materinega jezika in kulture pa je potrebno vse več...

NA prvo nedeljo v juliju je naša skupnost sprejela novega člana, ki se je pridružil vesoljni Cerkvi. Ta dan je krstna voda med mašo oblila **Renee Lee Stewart**. Deklica je bila rojena 26. julija 1977 v Whyalli in njena mama Mary Magdalene je iz znane Zrumove družine, ki zdaj živi v Adelaidi. Dekličin oče je avstralskega rodu, Thomas Stewart, botri pa Roman in Mary Zrim. Krst je bil toliko bolj prisrčen, saj ga je krščenka sama želela. Bog daj, da bi svojo željo, ki se ji je izpolnila, s podporo staršev in predvsem starih staršev v življenju razvila ter ostala zgledna kristjana.

Dne 13. julija smo se v Berriju poslovili od pokojnega rojaka, moža in očeta **LUDVIKA TRUDNA**. O njem ste brali v zadnji številki, da je med obiskom Canberre moral v bolnišnico, kjer je umrl. Maše za dušnice se je udeležilo veliko ljudi, kar je dokaz, da je bil pokojni Trudnov oče priljubljen med rojaki in tudi ostalimi znanci Riverlanda. Vstajenja bo čakal na božji njivi v Berriju. Sorodnikom izrekamo sožalje, pokojnika pa priporočamo v molitev. R.I.P.

V nedeljo 30. julija smo imeli po maši B.B.Q., ki je bil namenjen dokončnemu kritju stroškov moje operacije. Kljub zimi in hladnemu vremenu se je pri maši in po njej v dvoranci zbralo lepo število naših ljudi, ki so s tem pokazali svojo zvestobo do misijona in domačega duhovnika. Čistega dobička je bilo 710 dolarjev. Za srečolov sta poskrbela Grace in Gregor Plaweky: na njuno prošnjo sta podjetji, kjer sta zaposlena, podarili v ta namen lepe praktične nagrade. Seveda ima pri tem svojo zaslugo tudi družina Bric, iz katere izhaja Grace, saj je v naši skupnosti poznana kot zelo delovna. Vsem skupaj iskren Bog povrni!

Je še kaj drugega novega med nami? Pripravljamo se, da bomo gostitelji letošnjega **mladinskega koncerta, ki bo v Adelaidi 7. oktobra**. K sodelovanju ste vabljeni vsi mladinci, ki vam je nastop v veselje, zlasti pevci in muzikanti. Tudi naša skupnost ima talente, le da včasih morda ni dovolj interesa za te vrste prireditve. Vendar naj bi sleherna skupnost po svojih klubih skrbela ter vzbujala med mladino zanimanje za slovensko kulturo, za kar naj bi jim dali vso moralno in gmotno pomoč. Žal je splošno dejstvo, da so družabne prireditve – veselice in plesi – veliko bolj upoštevane kot pa kulturne prireditve. Morda v tem tiči vzrok, da smo včasih razočarani nad mladino, ki kar ne pokaže dosti zanimanja za res vredno, lepo in plemenito. Ta moja omemba naj bi veljala kot spodbuda za čim večje sodelovanje pri napovedanem koncertu. Zgled so nam lahko druge narodnostne skupine: Ukrajinci, Poljaki... Lahko smo prepričani, da nobena žrtev, storjena iz ljubezni do naroda, ne bo

SVETA DRUŽINA

*Fr. Janez Tretjak, O. F. M.,
Holy Family Slovene Mission,
51 Young Ave, W. Hindmarsh, S. A., 5007
(P. O. Box 159, Hindmarsh, S. A., 5007)
Tel.: (08) 46 9674*

ostala brez sadov. Sleherno delo med našo mladino se bo slej ko prej obrestovalo.

Zato vse že zdaj vabim na koncert, mladino pa k sodelovanju. Prijave za nastop pošljite do 31. avgusta na naslov slovenskega misijona v Adelaidi.

Slovenska radijska oddaja v priredbi našega verskega središča v Adelaidi je vsako sredo zvečer ob 7.30 na valovih etnične radijske postaje 5 EBI FM. Kot novost naj povem, da vsako zadnjo sredo v mesecu izvaja oddajo, ki je prirejena v našem verskem središču, slovenska mladina. Poglejte "Kotiček naših mladitih" v tej številki, pa boste zvedeli malo več o naši mladinski radijski ekipi! Če še koga mladitih med nami zanima sodelovanje, je dobrodošel. Pogoj je, da obvlada slovenski jezik in da pokaže dovolj dobre volje za sodelovanje, ki zahteva čas in pripravo.

Naši upokojenci bodo imeli v mesecu septembru spet redno srečanje in sicer na mali šmaren, dne 8. septembra. Najprej bo sveta maša ob 10.30, po bogoslužju pa v dvoranci zabavne igre. Seveda bo kot po navadi poskrbljeno, da nihče ne bo lačen in žejen. Vsi iskreno vabljeni!

P. JANEZ

Na dvorišču riverlandske farme (S.A.)

IZPOD TRIGLAVA

IZSELJENSKI PIKNIK, ki ga že vrsto let prireja Slovenska izseljenska matica, so letos iz Škofje Loke predstavili v Dolenjske Toplice ter mu spremenili ime v "Srečanje v moji deželi". V Škofji Loki je postal že "malce nezanimiv in obrabljen" in prihajalo je tudi že kar "preveč protestnih pism od doma in iz tujine, češ da je tako veseljačenje na grobovih mnogih brezimnih rojakov pravo oskrnjanje spomina mrtvih". Škofjeloški grad je bil namreč takoj po vojni 1945 zapor in prava mučilnica vrnjenih domobrancev. Pa tudi Dolenjske Toplice imajo svojo govorico spominov, saj niso ravno daleč od morišč Kočevskega Roga. In blizu so Žužemberka, kjer so prav tako padale žrtve in kjer ljudje še danes kažejo ruševine cerkve sv. Mohorja in Fortunata ter le še v spominu živijo med revolucijo porušena svetišča sv. Jurija na Dvoru, sv. Pavla na Vinkovem hribu, sv. Lenarta na Cviblju, pa sv. Petra in sv. Jakoba. Za to zadnje je prišel leta 1956 ukaz, da se mora odstraniti, pa je bila najstarejša in najbolj častitljiva cerkev v Žužemberku. — Res je: ni važno kam greš po rodni domovini, povsod je polno grenkih spominov na dobo, ki je razdvojila narod . . .

Župna cerkev sv. Ane v Dolenjskih Toplicah je udeležencem prireditve nudila orgelski koncert, nedeljsko mašno daritev ljubljanskega nadškofa dr. Šuštarja in revijo Marijinih pesmi petih mešanih cerkvenih pevskih zborov. Kot razumemo, je bilo vse cerkveno lokalnega značaja in ne v sporedu Matice. Tudi nadškof je bil nepovabljen gost. Glasilo SZDL naslednje dni ni njegove udeležbe niti omenilo, četudi je naštevalo številna druga imena in četudi je nadškof del nedeljskega popoldneva preživel skupaj s predsednikom RK SZDL Jožetom Smoletom, predsednikom Matice Mitjem Vošnjakom ter drugimi zastopniki krajevnih družbeno političnih organizacij.

V LJUBLJANI so letos praznovali 70-letnico univerze. Ustanovljena je bila takoj po prvi svetovni vojni leta 1919, z začetkom kraljevine Jugoslavije. Kot poseben del univerze je na njej takoj začela delovati tudi teološka fakulteta, dočim je imela do takrat ljubljanska škofija le svoje bogoslovno semenišče. Takratna civilna oblast je od vseh začetkov obstoja univerze priznavala resnost in višino bogoslovnih študij in dala fakulteti tudi pravico podeljevati akademsko diplomu in akademske naslove. Oblasti po zadnji vojni so seveda mislile drugače in po letu 1951 so teološko fakul-

teto enostavno izločile iz sklopa univerzitetnih študij.

Zdaj pa se razmere zopet spreminjajo: potreba po sodelovanju je očitna in več znakov je že, da je tudi zaželjena. Tako je bil sredi letošnjega junija izdelan protokol med filozofsko fakulteto ljubljanske univerze in teološko fakulteto Cerkve na Slovenskem. Podpisala sta ga dekana obeh fakultet. Opazovalci menijo, da je s tem storjen prvi korak k ponovni vključitvi teološke fakultete v sklop ljubljanske univerze. Kdaj in če bo prišlo do tega, pa je seveda še vprašanje. . .

TRŽAŠKO Slovensko stalno gledališče je v soboto 15. julija gostovalo v matični deželi: na prostem pred baziliko Marije Pomagaj na Brezjah je vprizorilo misterij o življenju in smrti — Hofmannsthalovega **SLEHERNIKA**. Ta duhovna igra, ki jo je prevedel v slovenščino Oton Župančič, pripoveduje o bogatinu, ki mora končno dati račun o svojem življenju; takrat ga vse zapusti in ostanejo mu samo vera in dobra dela. To res izjemno dramsko delo že dolgo dobo zaposluje velike odre sveta. Že desetletja je znana vprizoritev, ki jo izvajajo pred stolnico v Salzburgu v Avstriji. Rojaki Melbourn so jo imeli priliko videti v naši cerkveni dvorani leta 1973, ob priliki evharističnega kongresa in obiska škofa Leniča.

NA PTUJU se je začelo praznovanje 750-letnice minoritskega samostana. Ob tej priliki je izšla zanimiva knjiga z naslovom **Manjši in ponižani bratje**. Avtor Jakob Emeršič je dolgo dobo prisotnosti minoritov na Ptuj prikazal v štirinajstih slikah križevega pota, ki zgovorno dokazujejo duhovno in zgodovinsko povezanost minoritov s prebivalstvom.

Zunanja osrednja slovesnost tega pomembnega visokega jubileja bo v mesecu septembru.

SREBRNE in zlate jubileje smo še nekako vajeni praznovati, o višjih pa se le bolj redko sliši. Zato tudi **železna maša** ni nekaj vsakdanjega. In vendar jo je letos 6. julija v ljubljanskem Domu za ostarele duhovnike obhajal znani dr. **Anton Čepon**, stolni dekan in profesor. Za sedemdeset let dolgo duhovniško dobo se je Bogu zahvalil ob somaševanju vseh treh ljubljanskih škofov. Železomašnik je doma iz Horjula, kjer je bil rojen leta 1895, duhovnik pa je postal leta 1919. Na dunajski univerzi je končal študij klasičnih jezikov in od leta 1925 poučeval klasične jezike v škofovih zavodih v Šentvidu nad Ljubljano. Po zatrtju zavodov je leta 1945 postal spiritual v ljubljanskem bogoslovju, potem stolnični vikar, kanonik in končno stolni dekan.

Železomašniku čestita tudi avstralska Slovenija, zlasti pa urednik MISLI, ki mu je med vojsko od njegove sestre v Horjulu nosil orehe v Ljubljano — za poseben priboljšek in potrebne vitamine.

OB LETOŠNJI 200-letnici francoske revolucije sta Cankarjeva založba in Francoski kulturni center v Ljubljani izdala knjigo z naslovom **Po sledih prijateljstva**. Z njo smo dobili lep pregled kulturnih, političnih, gospodarskih in cerkvenih stikov med Francozi in Slovenci. Za marsikoga bo nov in zanimiv podatek, da je že v 12. stoletju deloval v Franciji rojak Herman iz Koroške, imeniten poznavalec arabskih kultur. Še bolj znan je Jurij iz Brežic, ki je v 14. stoletju predaval na pariški univerzi teologijo in umetnost. Francosko-slovenske stike je močno okrepilo menišstvo, saj je bila na primer kartuzija v Žičah prvi kartuzijanski samostan zunaj Francije in Italije. Sledili so še drugi samostani na naših tleh, katerih redovi imajo svoj izvor na Francoskem: Bistra, Stična, Pleterje. Medsebojni stiki so bili najmočnejši v času Napoleonove Ilirije. — In končno hranimo Slovenci grobnico Bourbonov: zadnji francoski kralji so pokopani v kripti frančiškanskega samostana na Kostanjevici pri Novi Gorici.

PRVA na Koroškem v slovenščini tiskana knjiga je izšla leta 1731 pri založbi Kleinmayr v Celovcu. To je bil prvi del knjige z latinskim naslovom **PALMARIUM EMPYREUM, SEU CONCIONES CXXXVI DE SANCTIS TOTIUS ANNI**, ki jo je napisal pater Rogerius (Mihael Kramer, 1667 — 1728). Drugi del je izšel leta 1743 v Ljubljani.

Pri nedavni razprodaji arhiva tiskarne Kleinmayr v Celovcu je bila med drugimi stvari na razpolago tudi ta znamenita knjiga in postala je — slovenska last: naši ustanovi, Celovski Mohorjevi družbi, se je posrečilo, da je knjigo kupila.

KRIVIČNE MEJE zadnjega stoletja so Slovensko Benečijo kar nekako ogradile od Slovenije, vendar se stiki nikoli niso povsem pretrgali. Italijanska država žal Beneškim Slovencem priznava samo še slovanski izvor in nič več. Samo tamkajšnjim zavednim slovenskim duhovnikom se imamo zahvaliti, da je ostalo še kaj slovenskega. In četudi je čas fašizma že v zadnji vojni minil, se ponavljajo krivice tudi v današnji "demokraciji" Italiji. Tako smo nedavno brali, da grozi trčmunskemu župniku Božotu Zuanelle sodišče po fašističnem zakonu iz leta 1931, ker ni prijavil na kvesturo prošnje procesije. Dogodek je žalosten, saj dokazuje, kako malo je strpnosti s strani italijanskih oblasti, ko gre za manjšine. Obenem pa ob tem vzbuja veselje dejstvo, da so se v Božovo obrambo kot en mož dvignili duhovniki in laiki, Slovenci, Italijani in Furlani.

V **SVETOGORSKEM LETU** smo in razveseljivo je, kako je to poživilo romanja na Sveto goro. Od prvega januarja do konca julija je po zapiskih svetogorskih

očetov frančiškanov obiskalo romarsko svetišče na Skalnici nad 55.000 romarjev iz Slovenije in zamejstva. Najbolj množična so bila škofijska romanja: Maribor (4500), Koper (3000), Ljubljana (1500), Trst (500 Slovencev in 1000 Italijanov), Videm 1000. Tudi dekanjska romanja so bila lepoštevilna: Kamnik, Videm ob Savi, Vrhnika, Koper-Obala, Cerknica in Črniče po 2000, Leskovec pri Krškem, Sežana, Postojna in Kobarid po 800. Za soboto 17. junija računajo, da je bilo na Sveti gori okrog 4000 romarjev iz župnij novomeške, kranjske, šenčurske, radovljiške, litijske in škofjeloške dekanije ter več drugih župnij iz mariborske škofije. Župnije novogoriške dekanije so se pridružile romarjem iz goriške nadškofije (vsega skupaj okrog 1000). Mnoge slovenske župnije — samo iz mariborske škofije nad štirideset — so samostojno romale k Svetogorski Kraljici. Enako razne manj številne molitvene skupine, gospodinjске pomočnice iz Ljubljane, ljubljanski duhovniki in bogoslovci, delavci iz tovarne Titan v Kamniku, upokojenci iz Kranjske gore, "sto sorodnikov" Urške Ferligoj iz Grgarja, katehistinje ljubljanske nadškofije itd. . . Tri dni so peš hodili na Sveto goro mladi iz Šenčurja, ženska Marijina družba iz Gorice, mašni strežniki z duhovnih vaj v Novi Gorici in iz Ilirske Bistrice.

Seveda svetogorsko leto še traja in Marija bo videla do konca romarske sezone še veliko vernikov ter poslušala njih prošnje.

BOLEZEN AIDS so v vsej Jugoslaviji doslej ugotovili pri 65 ljudeh in bilo je tudi že nekaj smrtnih žrtev. V Sloveniji je do konca lanskega leta zbolelo sedem ljudi, od katerih so trije že umrli. Po svetovnih merilih sklepajo, da je z virusom HIV okuženih kakih 300 do 400 oseb. Zdravstvene oblasti pa bolj skrbijo dejstvo, da se posvetovalne ambulante ne poslužujejo dovolj ljudi. Nevednost in brezbrižnost sta pri tej bolezni nevarni in velikokrat usodni.

Kobaridski tovarni Tik pa je prinesel ravno AIDS izboljšanje ekonomskega položaja: zaradi širjenja te nove bolezni je morala povečati proizvodnjo injekcijskih igel za enkratno uporabo: odslej jih bo naredila kar 200 milijonov na leto.

Melbournskim Slovencem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

VIZZINI MEMORIALS

Proprietor: Giovanni Verga

9 TRAWALLA AVE., THOMASTOWN, VIC.

Telefon: 359 5509

doma: 478 5375 in 478 4726

Nagrobne spomenike izvršujemo po dogovoru.

Garancija za vsako naše delo!

Sveto pismo v našem slovs

RESNICE SONCE — PISMO SVETO

SIMON GREGORČIČ (1844 – 1906) je že v svojih dijaških letih odkril čar poezije in se mu prepustil. Z isto močjo pa ga je osvojila tudi božja beseda. Tako je, zaznamovan za celo življenje, zaklical:

*Dve sonci zre oko zavzeto,
ki mi ne vgasneta nikdar:
Resnice Sonce — Pismo sveto,
a drugo — poezije čarl*

Gregorčičeve pesmi so nam zelo blizu. Preprostost in pristrčnost sta v njih. Zato so mnoge ponarodele in dobile svoje melodije (Sinoči je pela, Mojo srčno kri škropite, Rože je na vrtu plela, Stara mati kara me...). Celo pri tistih, ki nimajo napisane melodije, nam srce kar zapoje.

Drugo sonce, v katero se ozira pesnik, odkrijemo v pesmi Blagovestnikom. Imenuje ga: luč naša, omike žar, ljudstev svet, vir zemeljskega preporoda ljudem z neba poslan. To sonce je na našem nebu zažarelo s prihodom solunskih bratov Cirila in Metoda, ki:

*Prinesla v glasih sta slovenskih,
v izvornih znamenjih pismenskih
pradedom pismo od Boga —*

Gregorčič ju primerja z drugimi misijonarji, ki niso imeli vedno čistih namenov:

*Nosili drugi s križem robstva so verige,
vidva — ljubezni svete vez —
v desnici križ, v levici knjige
navdihnjene z nebes.*

*...
V domačih glasih zdaj so brali
Slovani pismo iz neba,
v domačih glasih pošiljali
so prošnje srčne do Boga.*

Božja beseda ne vzdržuje le Gregorčičevega odnosa z Bogom in preveva njegovo duhovništvo, ampak ga navdihuje tudi pri pesnjenju. Že v prvem zvezku njegovih Poezij (1882) najdemo pesnitev, ki povzema enajsto poglavje Knjige sodnikov Svetega pisma stare zaveze: Jeftejeva prisega. Njen začetek imate zgoraj v okviru. Sodnik Jefte je napravil zaobljubo Bogu in jo po zmagi nad Amorejci (Amoniti) tudi izpolnil kljub nepričakovanemu, da je s tem izgubil lastno hčer.

Jeftejevi prisegi sledi pesnitev (parafraza) Samson in Dalila, ki spet zajema iz starozavezne Knjige sodni-

JEFTEJEVA PRISEGA

*Na boj na divje Amonite,
sovražnike rodú srdite,
je Jefte hrabro četo zbral:
na meji, glej, sovražnih tal
kleči glavar na travi rosni,
da zmago bi mu Večni dal
v usodni vojski, smrtonosni:*

*“O čuj me, bojnih trum Gospod,
usliši mojo ti molitev,
otmi, otmi svoj sveti rod!
Ti vodi ga v zmagalno bitev,
dodeli srečno mu vrnitev,
in — to prisegam — prvo stvar,
ki po dobljeni slavni zmagi
me sreča na domačem pragi,
zakoljem tebi v žgalni dar,
usode vojskne gospodar!”*

Na desni je začetek te pesmi v Gregorčičevem rokopisu.

kov. Ko prebiramo eno ali drugo, imamo občutek, da gre za ljudske pesmi, saj je v njih povsem druga melodičnost kot v svetopisemskih pripovedih. V njih zasledimo lahkotnost, pevnost in domačnost, ki je tako svojska mnogim Gregorčičevim pesmim. Prav to mu je prineslo ime “Goriški slavček”.

Na jesen življenja se je Gregorčič vedno bolj poglabljal v svetopisemsko tematiko. Kje je bil vzrok za to? Ob prvi njegovi pesniški zbirki je namreč prišlo do delitve duhov. Mnogi so njegove pesmi z navdušenjem sprejeli, drugi pa so se začeli spotikati nad njegovo otožnostjo, črnoglednostjo, pa tudi liričnimi izlivmi. Rahločutni pesnik se je skušal braniti (ciklus pesmi V obrambo in druge), a kritiki so opravili svoje. V težkih trenutkih svojega življenja mu je bila v oporo močna vera, ki jo je izpovedal v Predsmrtnicah in Posmrtnicah. Svoj notranji mir je iskal Gregorčič tudi ob pogostem prebiranju nekaterih starozaveznih knjig, zlasti Psalmov, Joba in Žalostink. Ker sam ni mogel dati zadovoljivega odgovora kri-

Jeftova prisega.

*Na boj na divje Amorite,
Sovražnike radi srdite
Je jefta bratje čede atral,
Eta maji, glej, sovražnik tal
Kleči glavás na travi róni,
Pa zmaga bi mu kočni dal
y osodni vojski, smrtónski:
"Očij me, bojnik trum gospod,
Količi moje ti molitev,
Omi, otmi tvoj sveti rod!
Ti vodi ga v zmagalno bitov,
Rodeli srečno mu vinitov, —
Ja — to prisegam! — prvo stvar,
Ki po dobfeni slavni zmagi
Eta sreča na domačem pragi,
Zakoljem tebi v žgalni dar,
Kodo vojskne gospodari!"*

tikom, je slutil, da bi mogla to storiti božja beseda, saj je tudi njemu vrnila notranji mir. Da bi bila drugim bolj razumljiva, je začel s prevajanjem, seveda v pesniški obliki. Jobu in Psalmu 118 (1904) so sledili še drugi Psalmi in nazadnje Jeremijeve žalostinke (Žalostinke so nekdanj pripisovali preroku Jeremiji). Vse te knjige govorijo v prvi vrsti o trpljenju, o trpečih.

Gregorčič se vdano preda trpljenju, saj spozna, da je trpljenje sestavni del slehernega življenja. Job, Jeremija, Kristus in drugi so trpeli; ljudje trpijo še danes, sleherni po svoje. A pri vsem tem pesnik ni zaprt vase. Ko prebiramo druge Gregorčičeve pesmi, zlahka opazimo, da mu je sočutje do trpečih kar prirojeno, da je najčistejši izraz njegovega srca.

Gregorčičevi prevodi iz Svetega pisma so prave prepesnitve. "Naš pesnik ni samo dovršeno preložil, ampak tudi jasno raztolmačil to krasno poezijo. Saj le pesnik prav umeva pesnika," je zapisal v uvodu v Jobovo knjigo kasnejši goriški nadškof Sedej.

Za primer vzemimo Jobovo molitev, ko ga zadene nesreča:

Nag sem prišel iz materinega naročja in nag se povrnem tja. Gospod je dal in Gospod je vzel, bodi češčno Gospodovo ime! (Job 1, 21)

Gregorčič je to zgornje povedal takole:

Od majke sem rodil se nag,
in nag povrnem spet se v prah;
Gospod je dal,
Gospod pobral

je meni spet svoj dar;
kot se Gospodu je zljubilo,
tako se je zgodilo:
On sam je gospodar, —
češčno Mu ime vsekdar.

V tistem času so bili to res "domači glasi", vsem razumljivi, ki niso potrebovali še kake dodatne razlage.

S svojim delom je Gregorčič rojakom dokaj približal svetopisemske knjige, ki obravnavajo uprašanje trpljenja in njegov pomen. Pri tem se je pesnik dostikrat istovetil s svetopisemskim pisateljem.

Tudi Gregorčič se je tako kot Job prepiral z Bogom. Prosi ga, naj ne bo nihče več, ki ga bo Stvarnik iz prahu priklical k življenju, deležen njegove osebne stiske (Človeka nikar).

Jobov odgovor Bogu bi bil kaj lahko — ali morda tudi je — pesnikov odgovor:

Pač enkrat, dvakrat sem govoril,
odslej ne bom več tega storil.
Zdaj vem, da Ti vse znaš,
in da brezmejno moč imaš;
kdo tist brezumnik, ki se loti,
da modre tvoje sklepe moti?
Oh, jaz o Tebi prej sem blel
to, česar nisem nič umel:
o Tebi čulo le uho,
po sluhu le sem te poznal —
a zdaj Te zrlo je oko;
v pepelu, prahu torej to,
kar sem mrmral in blebetal,
do smrti bom obžaloval.

Gregorčič je v svojem življenju zrl dve sonci in tudi drugim odpiral pogled v tej smeri. Še danes lahko zajemamo njegove poezije čar in njegovi prevodi božje besede so zanimivi še zdaj. A naši časi imajo spet svoje "glase". Zato zdaj pripravljajo v Ljubljani spet nov prevod Svetega pisma. Zasvetilo nam bo Gregorčičevo "Resnice sonce" v jeziku tega dneva. Svetopisemska poezija Goriškega slavčka pa bo kljub temu ohranila svojo literarno vrednost.

P. TONE

SV. CIRIL in METOD

Fr. Basil A. Valentine, O. F. M.,
Fr. Tone Gorjup, O. F. M.,
SS. Cyril & Methodius Slovene Mission,
Baraga House, 19 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 861 8118 in (03) 861 7787

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
Slomšek House, 4 Cameron Ct., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 861 9874

ŠE pri porokah in krstih se pozna, da smo v zimskem času ter se mnogi boje mraza. Poroke od zadnje izdaje MISLI ni bilo nobene, krst pa en sam. Dne 22. julija so iz Macleoda k našemu krstnemu kamnu prinesli **Kristiana**, prvorojenčka mlade družine Davorja Živkoviča in Agnes r. Kormanič. Čestitke malčku in njegovi družini!

+ Hvala Bogu, da po dolgem času tudi ni dolge vrste pokojnih. Le enega moram tokrat omeniti, sem pa slišal tudi o smrti nekega tržaškega Slovenca, a nimam zdaj še niti imena, kaj šele drugih njegovih podatkov.

V torek dne 18. julija je na svojem domu v melbournskem okraju North Altona po dolgem bolehanju umrl **IVAN BORAK**. Pogreb je bil v četrtek 20. julija iz hrvaške cerkve v Clifton Hillu na pokopališče v Altono. Tam že počiva njegov sin Danny, ki je preminul v prometni nesreči v decembru 1986. Pokojnika je ravno sinova smrt takrat tako prizadela, da je moral v bolnišnico in ni nikoli več dobil povrnjenega zdravlja. Ivan je bil rojen 24. junija 1931. Ime kraja je neznan. Po njegovem pripovedovanju naj bi bil nekje pri Ptuj; včasih je omenjal, da je na avstrijsko-slovenski meji. V Avstralijo je prišel preko Avstrije leta 1960 in se tu poročil v Marijo Uhan, doma iz Dolenjske, sestro med nami bolj poznane Milke Knap. V slovensko družbo ni preveč zahajal, je pa družina Borak že vrsto let naročena na Misli. Poleg žene zapušča štiri otroke (Ivanko, Ireno, Johnnyja in Mary), pokojnega Dannyja pa sem že zgoraj omenil. Borakovi družini naše iskreno sožalje!

+ V zadnji številki sem napisal, da bo tribunal ravno na praznik sv. Ane (26. julija) odločil, če smemo zidati **Dom počitka m. Romane** na zemljišču ob cerkvi. Pa ta dan ni nič odločil, ker sploh ni prišlo do razprave. Tista sredo je prinesla Melbourne splošno stavko (protest naši vladi zaradi Medicare) in je bila tudi naša zadeva za ta dan odpovedana. Prestavili so jo na

četrtek 31. avgusta in samo upamo, da še tisti dan ne bo kake stavke, ki nam jih obljublajo za bližnjo bodočnost. Zadeva res preizkuša našo potrpežljivost ter je izguba časa in denarja. Meni pa še posebej žre živce, saj se je zataknilo ravno tam, kjer sem najmanj pričakoval. No ja, tako smo dobili skoraj mesec več časa za molitev, da bi se vse obrnilo v naš prid. Zadevo spet priporočam vsem za spomin pri molitvi, ki bo gotovo storila več kot vsa dokazovanja, da sosedje iščejo le dlako v jajcu, a nam je Dom potreben in najbolj prikladen ravno ob cerkvi.

+ Naše versko središče je za nedeljo 30. julija priredilo izlet na sneg. Poln avtobus mladih in starejših se je izpred cerkve navsezgodaj odpravil na pot proti zimski potojanki Mt. Buller; nekateri samo na ogled zimske narave, drugi opremljeni za smučanje. Eni in drugi so imeli lep dan ter so se tudi celi, zdravi in zadovoljni zvečer vrnili pred našo cerkev.

+ Poleg Slomškove šole in mladinskega pevskega zbora Glasnikov je v zadnjem času pri nas zaživela tudi mladinska **folklorna skupina**, ki je bila krščena za **Rožmarin**. Vodi jo sestra Petra in je za folkloro med mladimi zaenkrat kar precej navdušenja. Prvič so kratko nastopili že na koncertu 25. junija, zdaj pa se pripravljajo za nastop na mladinskem koncertu v Adelaidi. Želimo jim obilo uspehov in stanovitnosti!

Je menda že četrtrič ali petič, ko pričenjamo v verskem središču folklorno skupino. Med izseljenci ni tiste stalnosti kot v rednih razmerah, zato veliko dejavnosti zaživi, ima nekaj časa lepe uspehe, potem pa navdušenje plahni in začne se razhajanje. ... Pojavi se morda drugod, včasih celo z nekaj istimi osebami, dokler je tudi tam ne umori slana nezanimanja, včasih ob pomoči skromnih nesporazumov, ki res ne bi smeli vplivati na kulturno dejavnost narodne skupine.

+ Dekleta folklorne skupine so za prvo avgustovo nedeljo pripravila in prodajala po maši v dvorani domače pecivo, da bodo z izkupičkom zmanjšala stroške potovanja v Adelaido na mladinski koncert. Pri tej prvi prodaji so nabrala 157,40 dolarjev. Prodajo bo folklorna skupina do oktobra še parkrat ponovila. Podprimo njih podjetnost!

+ **Ekumenskega bogoslužja za usuznjene narode**, ki je bil na prvo nedeljo v avgustu v melbournski stolnici sv. Patrika, smo se zopet udeležili tudi Slovenci. Bilo nas je manj kot druga leta, za kar je bilo krivo, kakor upam, mrzlo in deževno zimsko vreme, in ne Gorbačova "Perestrojka". Saj so ljudstva, za katera prosimo pri tem srečanju, kljub izboljšanju še daleč od resnične narodne in verske svobode. Tudi naš narod pri vsej pomladi zadnjega časa še ni izjema: vodstvo je le še vedno v rokah režima ene stranke, ki je

prišla na oblast brez svobodnih volitev in verski svobodi ni naklonjena.

Tudi letos je bila med drugimi jeziki ena skupna prošnja v slovenskem jeziku. Izrekla jo je Smrdelova Veronika, ki je rojena že v Avstraliji in nam je prav zato še v večji ponos zaradi odličnega obvladanja jezika in jasne izgovorjave. Zahvala za sodelovanje!

+ V septembru nas čakajo tri prireditve v naši dvorani. Začelo se bo z očetovsko proslavo na prvo nedeljo v septembru po deseti maši. Po odrskem nastopu naše mladine bomo očete počastili tudi z zakuško. Kot običajno naprošam naše gospodinje, da bi pomagale članicam Društva sv. Eme obložiti skupno mizo za vse. Vem, da me ne bodo pustile na cedilu, saj so ta naša srečanja ob polnih mizah dobrot postala že tradicionalna. In končno gre v počastitev mož in očkov — tudi ta namen je hvalevreden in zasluži, da ga ohranimo. Vsi vabljeni, ne le očetje!

+ Tretja septembrska nedelja pa vabi posebej starejše člane naše skupnosti. To je dan upokojencev: že pri deseti maši se jih vsako leto posebej spomnimo, potem pa jih v dvorani čaka dobro kosilo ter vse popoldne v domačem razpoloženju.

Mladina spoštuje starost! je geslo vsakoletnega WALKATHONA, ki ga ta dan popoldne prireja mladina s hojo skoraj 12 kilometrov, za katero nabira denarne darove sponzorjev. Skladu za Dom počitka prinese ta akcija vsako leto nekaj tisočakov, mladino pa uči žrtev in spoštovanje starosti. Poleg mladine se te akcije vselej udeleži nekaj starejših. Zato imamo poleg treh nagrad za udeležence skupine do 25 leta starosti tudi eno nagrado za osebo nad 25 let starosti, ki je s svojo hojo nabrala največjo vsoto.

Vsekakor so nabiralne pole že na razpolago v verskem središču, jemljejo pa jih največ po maši v zakristiji. Mladino našega verskega središča in vseh tukajšnjih slovenskih društev posebej vabim k udeležbi. Tako lepa prilika je, da s tem v spoštovanju do starejših doprinesete svoje za našo skupno in trenutno najpotrebnejšo dejavnost naše slovenske družine v Viktoriji. Škoda, da se tega ne le mladinci ampak tudi nekateri starejši med nami kar ne zavedajo.

+ Ko že mladim ponujam nabiralno polo in jih vabim k udeležbi pri Walkathonu, moram obenem ostale zaprositi: bodite prijazno radodarni, če vas kdo poprosi za sponzorstvo! Končno nihče ne ve, kdaj bo bodoči Dom počitka morda sam potreboval. In komur je več kot eno sponzorstvo odveč, vsaj do prošilca ne pokažite nevolje, ki jim tako hitro vzame pogum pri nabiranju darov. Tudi odkloniti se da z lepo besedo, brez surovosti. Je pa tisti "Saj sem že dal!" žal tolikokrat zato surov, ker je le izgovor in izmik, da ne re-

ISČEMO KUCHARICO ALI KUCHARJA!

Ste morda Vi oseba, ki bi proti plačilu prevzela v svojo skrb KUHINJO DOMA Slovenskega društva Melbourne na elthamskem hribčku?

Se čutite sposobni organizirati delo v klubske kuhinji in razveseliti goste

z dobro, domačo slovensko jedjo?

Pokličite gospo Milena Brgoč

— telefon 232 2958 — in se dogovorite za čas pogovora s pododborom!

S slovenskimi pozdravi —

SLOVENSKO DRUŠTVO MELBOURNE

čem tudi navadna laž in znak skoposti, ki ji skupnosti ni mar. Več boš dal za dobro stvar, več boš po drugi strani dobil povrnjeno, saj Bog se ne da prekositi.

+ Srečanje ob obletnici Baragovega doma pa bomo imeli na soboto 23. septembra. K družabnemu večeru v cerkveni dvorani so posebej vabljeni bivši fantje Baragovega doma s svojimi družinami, dalje Glasniki, člani folklorne skupine, cerkveni pevci, ministranti in drugi sodelavci raznih dejavnosti našega središča, seveda z družinami. Čim več nas bo, tem bolj bo prijetno domače. Za ples bo z domačimi vižami poskrbel ansambel "Karantanija".

+ Nedavno je p. Toni postal "kenguruj". Pri slovesnosti na občini Kew je postal avstralski državljan, kar nam daje vsaj nekaj upanja, da jo bo kdaj kasneje spet primahal v deželo pod Južnim križem. Da boste to zadnje razumeli: Skoraj istočasno smo namreč dobili iz Ljubljane seznam premestitev, ki jih je določil letošnji kapitelj naše francišanske province. P. Toni je določen za kaplana pri ljubljanski Marijini cerkvi nad tromostovjem, obenem pa bo na univerzi študiral slavistiko. Letos namreč potečejo tri leta od njegovega prihoda in za tri leta ga je provinca poslala semkaj. Sicer sem le upal, da se bo njegovo bivanje kaj raztegnilo, saj se je ravno navadil nas in tukajšnjega dela, pa le nisem uspel. P. Toni nas bo zapustil v oktobru po koncertu, na njegovo mesto pa je za tri leta imenovan p. Nikolaj Žvokelj. Par tednov je bil med nami lansko leto, ko je bil gost družine svoje sestrčne. V Sloveniji je skrbel za Marijino božjo pot pri Novi Štiti blizu Ribnice. Upam, da ne bo predolgo čakal dovoljenja.

+ Ne pozabite na novi etnični radio 3ZZZ, ki je poleg 3EA zaživel na valovih 92.3 FM. Slovenska oddaja je vsaki torek od 4 — 5 ure popoldne. Versko središče je prevzelo vsako drugo oddajo ter se bo vrstilo z ostalimi člani našega radijskega odbora. P. BAZILIJ

NAŠE NABIRKE

BERNARDOVEMU
TISKOVNEMU SKLADU
ZA NAŠE "MISLI":

\$61.— Marija Umbrazunas; \$42.— Marica Klakočer; \$30.— Zvonko Bezjak, Miha Risa; \$17.— Jože Vičič, Ivana Cirej; \$14.— N. N., Angela Schatter; \$12.— Viktor Ferfolja, Jožef Celhar, Rafael Žičkar, Minka Main, Justina Miklaveč, Stojan Može, Maria Zai; \$11.— Marija Penko; \$10.— Terezija Ferencz, Slavko Koprivnik; \$8.— Jožica Plaznik, Metka Škrobar; \$7.— Fanika Robida; \$5.— Zofi Juryszczuk, Max Roth, Irena Ipavec in Anica Buchgraber \$4.— Jožica Oder; \$3.— Milan Prešeren; \$2.— Peter Belec, Marijan Venier, Alojz Kovačič, Ema Peckham, Vera Pregelj.

DOBROTNIKOM
BOG STOTERO POVRNI!

Blejska farna cerkev

LOJZE
KOZAR

Premakljivi svečnik

23.

NASLEDNJO nedeljo je župnik Zdravko po maši pridržal ljudi in jim predložil vprašanje, ki ga na seji niso rešili. Ljudje so šepetali drug z drugim, kimali, odkimavali, glasne besede pa ni povedal nihče. Župnik jih je nekaj časa spodbujal, naj povedo, kaj mislijo, pa je bilo zaman. Nazadnje se je oglasil neki možak in rekel, da je to župnikova stvar in naj sam odloči, kakor se mu zdi najbolj prav.

"Ravno zato sem vas prosil, da ostanite tukaj, da se o tem skupaj pogovorimo. Zemlja ni moja, veliko bolj je vaša kot moja, vse te stvari se ne tičejo samo mene, ampak vseh nas, zato naj vsak pove, kaj misli, da bi bilo najbolj prav."

Nič. Odziva ni bilo.

"Potem pa poskusimo takole: Tisti, ki ste za to, da prodamo parcelo za turistični dom, vzdignite roko."

Nekaj rok se je počasi dvigalo, pa so se takoj zopet skrile.

"Zdaj pa dvignite roko tisti, ki ste proti prodaji."

Zopet se je dvignilo nekaj rok in se prav tako hitro zopet spustilo.

"Saj sem rekel, da mi o tem ne bomo odločali."

"Naj odloči župnik. Zato ga pa imamo."

"Se bomo vsaj lahko na koga jezili, če ne bo kaj prav."

Drug za drugim so zapustili cerkev.

Zdravko je bil poparjen zaradi takega izida. Da bi se vsaj odločili za ali proti! Oni pa lepo vso odgovornost preložijo nanj. Zato me imajo, pravijo. Če se bo pozneje izkazalo, da prodaja le ni bila pametna? Sodelovanje laikov, da! Samo kakšno!"

Pred cerkvijo je pred Zdravka stopila Jasna.

"Dober dan, gospod župnik!" Obstala je pred njim s svojim nekdanjim prostodušnim nasmeškom, samo v očeh ji je igrala komaj opazna zadrega.

"Jasna, ti si! Nekaj let te že nisem videl. Kje hodiš?"

"Danes sem prišla od doma. S kolesom. Rada bi vas videla. Po tolikem času."

"Nekoč si mi rekla ti, zakaj pa zdaj praviš vi?"

"Ah, to so bile najstniške muhe. Takrat smo mislile, da je to napredno. Sicer ste nas pa vi k temu navajali."

"Sem bil tudi še nekoliko najstniški in sem mislil, da morajo vse razlike med menoj in mladimi pasti. Pojdiva v župnišče, čas bo za kosilo."

"Ne bi vam bila rada v nadlego."

"Saj nisi, Jasna. Narobe, zelo si dobrodošla. Posebno zdaj, ko se mi

je referendum ponesrečil in me je to nekoliko potrló.”

Barica je Jasno lepo sprejela in kmalu so si bili domači med seboj kot nekoč. Ko je Barica odšla, se je Jasna začela izpovedovati.

“Malo da nisem umrla, ko ste takrat tako nenadoma odšli sem gor. Nekajkrat sem bila tukaj ob nedeljah, morala sem vas videti, toda vedno sem se skrila za druge, da me ne bi opazili. Zdaj vam to lahko povem, ker je tista moja zaljubljenost mimo. Po dolgem času sem ozdravela. Potem sem si pa začela očitati, ali nisem tudi jaz kriva, da ste tako nenadoma odšli, in vest mi je rekla, da moram priti k vam in vas prositi, da mi odpustite.”

“Ni kaj odpuščati, Jasna. Tudi če bi samo zaradi tebe prišel sem gor, v ta kraj, o katerem nekateri mislijo, da je samotni in dolgočasen, pa ni, toliko je dela in opravil, — torej če bi me škof prestavil semkaj samo zaradi tvojih nekdanih obiskov pri meni, bi bilo tudi prav. Pa ni šlo za to, ampak ta župnija je bila že dolgo prazna in sem rad šel sem. Zadovoljen in srečen sem tukaj in si niti najmanj ne želim drugam. Zato si glede tega ne delaj težav. Pred Bogom je bilo vse v redu, če pa so ljudje kajlušljali, pa se je že zdavnaj pozabilo. Zdaj pa povej, kje si in kako ti gre?”

Jasna je začela pripovedovati. Vseskozi odličnjakinja je zadnji razred pedagoške komaj izdelala. Vzeli so jo na piko, ker se je o njej govorilo, da hodi s kaplanom, še bolj pa zaradi tega, ker je vedno branila svoje krščansko prepričanje, včasih tudi takrat, ko ga ni nihče naravnost napadal.

Po končani šoli ni mogla dobiti zaposlitve. Njen predmet je bil matematika, toda branili so se je z izgovorom, da za ta predmet ne potrebujejo učne moči, čeprav je matematiko poučevala slavistka. Končno je dobila službo v bolj odročnem kraju, kjer so se učitelji in učiteljice zelo hitro menjali, saj je bil kraj brez dobre trgovine, nobene mesnice ni bilo v bližini in težko je bilo dobiti kar koli, pa tudi avtobus je samo enkrat na dan pripeljal v vas in odpeljal.

Jasna si je kuhala sama, stanovala je v zasebni hiši. Imela je samo sobico, stranišče skupno z drugimi, kopalnica pa v stanovanju ni bilo. Potrpela je in se skušala znajti in privaditi. Poleg matematike je poučevala še vse drugo, saj je kar naprej morala nekoga nadomestovati.

Nihče na šoli ni hodil k maši, niti šolski sluga ne, zato je bilo nekaj izrednega in nenavadnega, ko je učiteljica Jasna v nedeljo sedla v klop pod korom.

V ponedeljek je Jasna čutila v šoli hlad okrog sebe. Nekatere kolegice so se ji izognile, da se ni bilo treba srečati z njo, na njen pozdrav ni nihče odzdravil. V velikem odmoru jo je poklical ravnatelj, mlad stremuški človek, ki je zelo veliko dal nase.

“Nočem se vtikati v vaše osebne zadeve, tovarišica, toda moram vas posvariti pred posledicami.”

“Ko sem prišla, mi je bilo rečeno, da se tukaj vsi tikamo. Se je ta navada medtem že spremenila?”

“Se tikamo. Toda službeno se mi zdi primerneje, če vam rečem vi. Predvsem pa zaradi vašega vedenja, ki za prosvetno delavko nikakor ni primerno.”

15. MLADINSKI

KONCERT

v priredbi verskih središč

bo letos v ADELAIDI

v soboto 7. oktobra.

K sodelovanju vabljeni mladinci s talenti za odrski nastop, kakor tudi mladinske vokalne, instrumentalne in druge umetniške skupine. Čas prijave na katero koli slovensko versko središče je do konca avgusta. Obsega naj ime in starost (za skupino imena in starost članov ter instrumentalno zasedbo); dalje naslov nastopne točke, ime avtorja, čas izvajanja, ki naj ne bo nad deset minut.

Pesmi naj bodo slovenske, le ena je lahko v angleškem ali kakem drugem jeziku.

PRIGLASITE SE ČIMPREJ,
ker je čas prireditve omejen!

DRUŽINSKO

OKOLJE ...

... neverjetno močno vpliva na značaj in razvoj otroka. Večine lastnosti, dobrih in slabih, ki oblikujejo značaj, se otrok “naleze” že zgodaj v domači hiši, v družini od staršev, pa tudi od drugih članov družine.

Vzgojeslovci vse premalo upoštevajo to osnovno pravilo v psihologiji medčloveških odnosov. Pri razmerju staršev do otrok vse preveč pazijo na zavestne in načrtne vzgojne vplive, premalo pa upoštevajo lastnosti, ki se jih otrok kar mimogrede “naleze”. Preveč mislimo na to, kaj smo otroku povedali, kaj bi bili morali in kaj mu hočemo povedati, da bi nanj “dobro” vplivali; premalo pa mislimo na to, kaj otrok vse vidi, kaj vse sliši, ne da bi mi na to posebej pazili.

Otrok ima posebno močan gon posnemanja. Vse, kar vidi pri odraslih, bi tudi sam rad imel, delal, je del, bil in — bil. Zato kmalu loči, kaj je za odrasle in kaj samo zanj.

"To bom pa še jaz poskusil! . . ."

Če odrasli pijejo vino, ga hoče tudi on. Kdor misli, da ga bo prevaril in mu na tihem natočil malinovca namesto vina, se moti; ako ni iz iste steklenice, iz katere pije vse omizje, otrok že noče piti. Morda niti ne toliko iz razumnosti, češ nekaj drugega mi hočejo dati, prevarati me hočejo, marveč iz trdovratnega, doslednega nagona po posnemanju. Po vsej sili hoče popolnoma isto kakor odrasli. Če bi odrasli pili vodo, njemu pa natočili najboljšega vina, bi se seveda tudi užaljeno uprl.

Gon po posnemanju je ozadje otrokove izredne, rekel bi, kar "čudovite" podvrženosti vplivom odraslih. Otrok kar vsrkava zgled, ki jih more videti pri svoji odrasli okolici.

"Lep zgled dati" se pravi nekaj narediti ali povedati, kar bo dobro, lepo, spodbudno vplivalo na druge. Toda s tem niti od daleč nismo iz-

"Ne vem, v čem bi se pregrešila glede vedenja. Morate mi natančneje povedati, česa nisem prav storila."

"Včeraj ste bili v cerkvi. Vpričo otrok."

"Bila sem. Je to prepovedano?"

"Ni izrečno prepovedano. Vsekakor pa je za učiteljico neprimerno."

"Naša ustava, torej osnovni državni zakon, mi jamči, da sem glede vere svobodna."

"Ta ugovor že davno poznam. To sklicevanje na ustavo. Toda ustava ni vse. Velja tudi zakon, ki v šoli ne dovoljuje nobene verske propagande."

"Je v šoli tudi nisem opravljala."

"Pa ste jo opravljali med otroki. To je tisto."

"Kako med otroki?"

"Otroci so vas videli, da ste v cerkvi in to slabo vpliva nanje."

"Mislite, da je vera res nekaj slabega? Vse slovenske rodove je vzgojila. Pomagala je, da smo obstali kot ljudstvo, kot narod."

"Pomagala je, da smo postali hlapčevski narod, narod, ki nima hrbtenice."

"Temu vašemu mnenju se zelo čudim. Narod, ki se je za svobodo dvignil kakor en mož, naj ne bi imel hrbtenice?"

"Na čigav poziv pa se je dvignil?"

"Gotovo veste, da ne samo na poziv nevernih. In navsezadnje bi bil vsak poziv zaman, če tega ne bi bilo v ljudeh že prej. Kdo pa je naše ljudstvo stoletja vodil in vzgajal, da je ostalo slovensko?"

"To je preteklost. Zdaj so stvari drugačne."

"Glede verske svobode niso drugačne. Vsak ima pravico, da po svoji veri tudi živi."

"Vi pa kot prosvetna delavka imate dolžnost, da otroke vzgajate v marksistično-leninističnem duhu. Vaše obnašanje se s tem ne sklada, zato vas opominjam. Z versko svobodo to nima nič skupnega. Toda vi niste nastavljeni, da bi delali versko propagando."

"Moje versko življenje je moja zasebna stvar, moja osebna pravica. Ne morete pa zahtevati od mene, da bi na zunaj, recimo pred otroki, kazala, kakor da vere nimam, če sem verna. To bi bilo za vsakega človeka nečastno, hinavsko."

"Vsem nam delate sramoto. Na šoli smo imeli doslej veliko učnih moči, in nikomur ni prišlo na pamet, da bi zahajal v cerkev. Pa še vpričo otrok. Končno, če že mislite, da morate, da boste prišli v pekel, če ne letate v cerkev, pojdite v cerkev kam drugam, kjer našim otrokom ne boste na obeh in nihče ne bo vedel, da ste prosvetna delavka."

"Še vedno vas ne razumem. Zakaj naj se skrivam, če pa ne delam nič nečastnega in nič prepovedanega? Če mi pokažete zakon, po katerem je učiteljem prepovedano hoditi k maši, se ga bom držala. Toda vem, da takega zakona ni."

"Saj sem vam že rekel, da zakon ni vse. Je tudi šolska disciplina. Navsezadnje bi morali upoštevati tudi mnenje našega šolskega kolektiva. Toda vi se poživigate na mnenje drugih, kakor kaže vaše vedenje."

"Ne poživigam, spoštujem ga. Če drugi ne hodijo v cerkev, je to njihova stvar in jim tega prav nič ne zamerim. Zato pa želim, da drugi spo-

štujete tudi moje nazore, čeprav so različni od njihovih, kar se tiče vere.”

“Ne morete meriti vsega z istim merilom. Zaostalost se ne more meriti z naprednostjo, zato ne moremo biti do obojega enako strpni.”

“Morda res ne. Toda vprašanje je, kaj je napredno ali naprednejše. Ali tisto, kar se samo za napredno razglašča? Mislim, da je napredno tisto, kar je povezano z večjim spoznanjem, z večjo polnostjo. Glejte, glede zunanjega, recimo snovnega sveta imam jaz približno isto spoznanje kakor vi. Sprejemam vse, kar resnična znanost o svetu ve, pravim znanost, ne ideologija. Kot veren človek pa imam poleg tega najinega skupnega spoznanja še globlje spoznanje, ki mu pravimo versko spoznanje. Nočem seveda primerjati globine najinega materialnega znanja, toda z verskim spoznanjem imam eno razsežnost več. O tej razsežnosti neverni človek nima pojma, ker ga noče imeti. Včasih se kdo namerno omeji samo na materialno stvarnost, da mu duhovne ni treba spoznavati in doživljati.”

/Nadaljevanje prihodnjič/

NE DA SE USTREČI

LE PRIZNAJMO, duhovnika vsi vidijo in presojaajo. Ne samo radi posplošujejo in mečejo napake enega na vse — naj duhovnik naredi, kar že hoče, nikdar ne bo vsem ustregel.

Če dolgo pridiga, ga “ni vredno poslušati, saj se ni mogoče vsega zapomniti”; če ima kratke pridige, pa ga “ni vredno poslušati, ker nič ne pove”. Če glasno pridiga, zmajujejo z glavami, “zakaj tako kriči, saj nismo gluhi?”; če pridiga z normalnim glasom, potem pa ga “nihče ne razume”.

Če ima lastno prevozno sredstvo, je že za mnoge pohujšanje. (Moral bi imeti staro škaflo, da bi vse gledalo za njo in bi se komaj premikalo.) Če avta nima, pa velja za “starokopitnega”, ki ne gre naprej s časom.

Če rad obiskuje svoje farane, potem “stika po hišah”; če se trudi redno obiskovati bolnike, potem “ga ni nikoli doma”. Če ostaja doma in se drži bolj cerkve, potem “se ne meni za faro”.

Če v spovednici skuša podati še nauk, potem je vsekakor “predolg”. Če zaradi števila čakajočih odpravi spovedanca le s par besedami, potem “ni noben dušni voditelj”.

Če prične nedeljsko mašo pravočasno, potem “njegova ura prehiteva”; če se s pričetkom maše le malo zamudi, potem “vse zbrane vernike zadržuje”.

Če popravlja in obnavlja cerkev, mnogim ni všeč, ker “samo meče denar proč”; če ne popravlja ničesar na župnijskih zgradbah, pa “je nemaren in pušča vse propasti”.

črpali vsega, s čimer vplivamo na otroka. Še več: s tem se glavnega vpliva še dotaknili nismo. Glavni vpliv, s katerim starši oblikujejo svoje otroke, ni namerni zgled, temveč je njihovo vsakdanje ravnanje in govorjenje, pri katerem niti ne mislijo, da vplivajo z njim na otroka. Mirno lahko rečemo: glavni zgled, s katerim starši otroka vzgajajo, ni v tem, kaj delajo, kaj govorijo, marveč v tem, kaj in kakšno so.

To preprosti slovenski pogovor že davno pozna: “Kakršen les, takšen klin, kakršen oče, takšen sin, kakršna mati, taka hči.”

/Dr. Anton Trstenjak/

Če je mlad, ga podcenjujejo, da “nima nobenih izkušenj”. Za starega duhovnika pa pravijo, naj bi že vendar “odšel v pokoj in pustil svoje mesto mlajšim in zmožnejšim močem”.

A kdo bo tega duhovnika nadomestil, če ga odpokličejo drugam, če resno zboli ali celo umre?

Navadno se šele po njegovi smrti verniki zavejo, da so le izgubili nekoga, ki je družini božjega ljudstva veliko pomenil. . .

/Iz nekih farnih Oznani/

Vabljeni ste
na PETNAJSTI

MLADINSKI KONCERT

v priredbi slovenskih verskih središč,

ki bo letos spet v ADELAIDI, S. A.,
v prostorih Slovenskega kluba,
Lasalle Street, Dudley Park,
v soboto 7. OKT., ob šestih zvečer.

Pestri nastopi mladine
v glasbi, petju in plesu,
po koncertu pa zabava s plesom.

Vstopnina za odrasle šest dolarjev,
za upokoјence in mladince pa štiri.

SV. RAFAEL

Fr. Valerian Jenko, O. F. M.,
Fr. Ciril Božič, O. F. M.,
St. Raphael Slovene Mission,
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(P. O. Box 280, Merrylands, N. S. W., 2160)
Telefon: (02) 637 7147

Slovenske sestre — frančiškanke Brezmadežne
St. Raphael Convent,
311 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W., 2160
Telefon: (02) 682 5478

NAJ začnem to poročanje s pogledom nazaj: stroške za novo cerkveno streho smo že izplačali, akcija obnove pa še traja. Trenutno je v ospredju delo novega lesenega stropa.

Prve dni julija so sydneyški rojaki prejeli pismo, v katerem sem jih seznanil z deli in načrti v našem verskem in kulturnem središču. Odziv na to akcijo obnove še traja. Vsem, ki vam je pri srcu slovenska cerkev in kulturno središče ter to tudi v dejanju izkazuje, se pristrčno zahvaljujem za pomoč in podporo. Le tako moremo vsi skupaj ustvarjalno živeti in kaj dobrega narediti. Vsi darovi in darovalci so objavljeni v pregledni razpredelnici v cerkveni veži. Odplačali smo že dolg za cerkveno streho (23.140 dolarjev) in zdaj se optimistično nabirajo darovi za novi cerkveni strop — dokaz, da je v nas še volja in moč, znamenje življenja, ki veruje in kliče k Bogu!

V časopisu "Dolenjski list" je pred leti izhajala in morda še izhaja rubrika Ena gospa je rekla. Tudi jaz sem po ovinkih zvedel, da je neka "naša" gospa (ter morda še kdo) protestirala proti objavi darovalcev in njih darov. Navedel bom nekaj razlogov, zakaj to delam:

1. To je določena akcija, nekaj "horuk" za čisto določeno stvar, ki je bila **nujno** potrebna: cerkvena streha. Dalje: akcija za novi cerkveni strop, ki sicer ni nujno potrebna, ker cerkev že ima strop, je pa želja vernikov, ki se vsako nedeljo zbirajo v tej cerkvi, da je cerkev okusno, smotno in lepo urejena. K tej akciji smo povabili vse, ki v našo cerkev redno zahajajo, pa tudi tiste, ki pridejo vanjo zaradi daljave ali drugih vzrokov le občasno, jim je pa pri srcu; pa tudi tiste, ki zanjo vedo le takrat, kadar nikjer drugje ne najdejo pomoči, potrkajo pa na naša vrata ali pa jim bo to še potrebno v bodoče. (Za nekatere pa smo le zadnja

pot na Rookwood alu na kakšno drugo sydneyško pokopališče.)

2. Ker versko središče ni niti pater Valerijan niti pater Ciril, niti sestra Hilarija ali sestra Francka, niti ne vsi štirje skupaj — smo pa vsi v **odgovorni službi** tega središča, zato ima verno božje ljudstvo (iz prejetega krsta raste skupno duhovništvo, kot uči 2. vatikanski koncil v Dogmatični konstituciji o Cerkvi, 10 — 14 člen), ki v materialnem smislu gradi in v duhovnem smislu predstavlja to središče, pravico vedeti, kako gospodarimo. Tako je ta pregled darov naše finančno poročilo: gradimo novo, nujno potrebno cerkveno streho.

Že pred štirimi leti je p. provincial dr. Miha Vovk po krivici v pridigi poočital vernikom: "Kaj vas ni nič sram: v cerkev vam teče!?" Pa bi moral zarobantiti nad patrom Valerijanom in patrom Cirilom.

Moja sporočila, ki jih skrbno sestavlja na računalniku z gospodom Jožetom Senčarjem, torej zgovorno in nazorno po imenih, datumih in darovih pa tudi grafikonu sporočajo: nova cerkvena streha stane 23.140 dolarjev. Z darovi so jo izplačali naslednji verniki in naša skupnost s temi in temi akcijami (Walkathon 1984, stojnica, prodaja stare strehe, dobrodelna večerja). Vsoto smo dosegli 8. julija 1989. Zdaj je na vrsti strop. Oboje je seveda povezano, zato nadaljujemo z objavo imen in darov. Če pa kdo želi biti neimenovan, to seveda upoštevamo in objavimo le N. N. ali pa le začetni črki priimka in imena.

Na kratko naj povzamem: Ta poročila v cerkveni veži vsakemu nazorno povedo, kaj delamo, koliko delo stane in kakšno je naše finančno stanje. Pa tudi, ne nazadnje, koliko komu pomeni slovenska cerkev. Na pamet bi lahko povedal precej priimkov rojakov, ki so ob tej naši akciji ostali neprizadeto "marljivi v svojem uspešnem in bogatem delovnem vzdušju" in zato seveda gluhi za naš klic. Mimogrede: tudi "naša" gospa, ki sem jo omenil, še ni na tej listi — je morda zato protestirala? — Je pa zato na drugi strani takšna množiča dobrote in čuta s Cerkvijo, da človeka zares opogumlja in bodri. Zato pa se da v kratkem času veliko postoriti.

DOBRODELNA VEČERJA 8. julija je potekala v dobrem razpoloženju. Imeli smo 314 gostov in nekaj nad dvajset je bilo otrok. Druga delovna skupina je opravila res veliko delo. Hvala njim in ansamblu Mavrica za brezplačno igranje — njihov dar večeru. Večer sta tudi prijetno popestrila moška zbor Triglav iz Sydneya in Planica iz Wollongonga ter mladi, nadarjeni harmonikaš Rudi Črnčec. Za licitacijo je gospod Janez Škraban spekel prašička, gospe Angela Danjko in Ivanka Šimec pa sta pripravili vsaka po eno veliko torto. Ivan Koželj, ki je vodil licitacijo, je zaključil

pri 1139 dolarjih – gospod Mirko Lednik, ki je pogosto posegel v žep, je bil dobitnik. Vse dobrote pa je namenil gostom. Skupni dobiček (večerja, pijača in licitacija) je 4740 dolarjev.

MLADINSKA SOBA je sedaj urejena in s trinajstim avgustom odprta naši mladini. Urejeni so tudi drugi kletni prostori – tam ima svojo novo sobo naša igral-ska družina. Zunanji stebri cerkve in vsa zunanjščina župnišča je sveže prepleskana; sveža belina pomlaja celotno okolje. Začenjamo že z urejanjem ograje ob dvorani, ki bo v glavnem zelenica. A s tem prehajam v poročilu že na jutrišnji dan.

V **VEČERU**, ko to pišem (torek 1. avg. 1989), so na slovenskem programu radia 2EA v Sydneyu zaključili **radiothon** za pomoč učenju slovenščine na visokošolski ustanovi Macquarie univerzi v Sydneyu. Nedeljska in torkova akcija (dvakrat po 45 minut) sta zbrali blizu enajst tisoč dolarjev. To pa je že zagotovilo, da bo v novem akademskem letu na sporedu tudi prilika za učenje našega jezika in kulture na visokošolski ravni, ker nam je vsem v ponos in obvezo.

V **NEDELJO**, 3. septembra, bomo praznovali **očetovski dan** – najprej v cerkvi in nato v dvorani, kjer bodo pripravili (mladi in žene) kulturni program. Mladina bo zopet, kot za materinski dan, organizirala piknik.

LETOŠNJO slovesnost **žegnanja** bomo praznovali v nedeljo 24. septembra. Na ta dan se bomo duhovno pripravili: v petek (22. septembra) bomo imeli ob sedmih zvečer sveto mašo z nagovorom – večer bo oblikoval p. Tone iz Melbourne. V soboto (23. septembra) bo ob šestih zvečer med nami naš škof iz Parramatte dr. Beda Heather. Ta večer bomo imeli po maši ob 7.45 v dvorani veliko narodno-kulturno slavo, akademijo z naslovom **TEBI, SLOVENIJA**. Pred nami bo v sliki, besedi in pesmi zaživela naša Slovenija. Posebej vse vabim za ta večer tako v cerkev kot v dvorano. Pridite tudi iz drugih krajev! Nedeljsko slavo pa bosta oblikovala provincial avstralske frančiškanske province p. Maurice West in njegov vikar p. Daniel Neylon ob somaševanju domačih duhovnikov. Našem žegnanju bomo tudi letos pridružili praznovanje zakonskih jubilejev. Vse, ki med nami letos obhajate 10., 15., 20., 25., 30., 35., 40., 45., 50. obletnico zakona in vsako nadaljno, vabimo, da nam sporočite svojo udeležbo. Tudi geslo letošnjega žegnanja bo: **RASTEMO V ENO DRUŽINO**.

MAŠE: Figtree: 13. in 27. avgusta ter 10. in 24. septembra. Vedno ob petih popoldne.

Canberra: 20. avgusta ob 10.30 dopoldne in 17. septembra ob šestih zvečer.

Surfers Paradise: v soboto 16. septembra ob 7.30

zvečer v cerkvi sv. Vincencija.

Cornubia na slovenskem hričku: v nedeljo 17. septembra ob 11.30 dopoldne.

Brisbane: St. Mary's – South Brisbane: vogal Peel in Merivale Streets: v nedeljo 17. septembra ob 11.30 (ob istem času kot na Cornubiji!).

KRSTI: Ivan Farac, Greystanes, NSW. Oče Ivan Farac, mati Vinka r. Farac. Botra sta bila Marko Farac in Andjelka Ukić. – Merrylands, 6. avgusta 1989.

Christopher Ciampa, Bossley Park, NSW. Oče Tony Ciampa, mati Suzana r. Mesarič. Botra sta bila Geso Ciampa in Kim Ciampa. – Merrylands, 6. avg. 1989.

Louise Ashley Truden, Seven Hills, NSW. Oče John Frank Truden, mati Susan r. Šajn. Botra sta bila Edi in Lucija Dekleva. – Merrylands, 13. avgusta 1989.

POROKE: Željko Zubčić, Silverdale, NSW, sin Aleksandra in Antice r. Šestan, rojen in krščen v Pridrugi pri Zadru, in Tatjana Blaženka Janjić, St. Mary's, NSW, hčerka Nikole in Marije r. Pirker, rojena in krščena v Zagrebu. – Merrylands, med poročno mašo dne 8. julija 1989.

Boris Tomšič, Georges Hall, NSW, sin Jakoba in Roze r. Rakušček, rojen v Sydneyu, krščen v Croydon Parku, NSW, in Gail Twrdy, Fairfield, NSW, hči Karla in Jožefe r. Robar, rojena v Sydneyu, krščena v Fairfieldu. Med poročno mašo v Merrylandsu, 15. julija 1989.

Michael John Morgan, Dapto, NSW, sin pokojnega Kenetha in Irene Joyce r. Morris, in Anica Hart, hčerka Karla Hart in Ane r. Jerenko, rojena in krščena v Mariboru. V slovenski cerkvi v Figtree, 30. julija 1989.

Andjelko Potočki, Auburn, NSW, sin Ivana Potočki in matere Mande r. Marković-Matojičić ter Ružica Poplašen, hči Iva Poplašen in Kate r. Dražetić. – Merrylands, med poročno mašo 5. avgusta 1989.

P. CIRIL

Dolenjske Toplice

Z VSEH VETROV

CERKEV mora čutiti dolžnost delovati med otroci, ki so prepuščeni cesti ter bo morala v ta namen razviti ustrezne pastoralne načrte. Tako so sklepali člani konference redovnih predstojnikov Indonezije, Malezije, Singapurja, Tajske in Filipinov, ki so se zbrali v Singapurju. Zaskrbljeno je število teh mladoletnih brezdomcev, ki jih je vedno več in več po vsem svetu. Računajo, da na svetu živi po ulicah od tatvin, beračenja in prostitucije že nič manj kot 110 milijonov otrok. Problemi so skupni, po govotih deželah pa nekateri izstopajo ter postanejo akutni. V Maleziji se ta mladina zateka v razne verske ločine, kjer iščejo varnosti in topline. Na Filipinih mnoge otroke preveč izkoriščajo za razna neprimerna telesna dela. Na Tajskem zelo negativno vpliva na družinsko življenje razvijajoči se turizem. Morala očitno pada. Uživanja mamil je vedno več in več je tudi prostitucije.

V **PARIZU** so se v juliju zbrali zastopniki sedmih bogatih industrializiranih držav. Razgovarjali so se, kako ohraniti stabilno gospodarsko rast v razvitih deželah, dalje o razvoju in hitrejšem vključevanju manj razvitih držav v svetovno gospodarstvo in tudi o nujnih ukrepih za zaščito okolja, ki ga kvari industrija. V končnem poročilu je bila v poglavju o razvojnih problemih v svetu mimogrede omenjena tudi Jugoslavija. V 25. točki poročilo ugotavlja, da sedmerica zbranih državnikov, "zaradi skrbi zbujajočega gospodarskega položaja Jugoslavije spodbuja njeno vladu, naj uveljavi odločen program gospodarskih reform, ki bo tej državi omogočil dvostransko in mednarodno podporo".

Istočasno z "vrhom bogatih" pa se je v Parizu sestel tudi "vrh revnih" – srečanje sedmih najrevnejših dežel v razvoju. Zastopniki iz Bangladeša, Burkine

Faso, Haitija, Mozambika, Zaira, Filipinov in Indijancev iz brazilske Amazonije so ugotavljali, da se ob problemih držav v razvoju ne sme svet ustavljati le ob reševanju problema dolgov, ampak je treba pri tem misliti na nekaj sto milijonov ljudi, ki životarijo v revščini, lakoti in nemoči proti boleznim vseh vrst.

Škoda, da svetovni odnosi še niso tako napredovali, da bi sedmeri bogati in sedmeri revni sedli k skupni mizi ter se skupno pomenili o perečih problemih našega časa. Prepričan sem, da bi skupno lažje našli stične točke človeštva, saj bi bila v skupnih pogovorih tudi rešitev problemov vidnejša in bližja.

HERBERT von KARAJAN, eden največjih glasbenikov našega stoletja, avstrijski dirigent, je umrl na svojem domu blizu Salzburga, star 81 let. Dne 27. julija bi moral spet odpreti Salzburški poletni festival, letos s premiero Verdijeve opere Ples v maskah.

Slavni dirigent je že desetletja simbol domala absolutne glasbene avtoritete na področju glasbene ustvarjalnosti. Skoraj petintrideset let je bil Herbert von Karajan na čelu Berlinske filharmonije, leta 1957 pa je postal tudi umetniški vodja Salzburškega poletnega festivala. Od leta 1948 je bil umetniški direktor dunajskega Združenja prijateljev glasbe, dolga leta reden in priljubljen gost na odrih milanske Scale, Wagnerjevega opernega festivala v Bayreuthu in dunajske Državne opere. Katalog vseh Karajanovih posnetkov obsega nad sto gramofonskih plošč. Kljub visoki starosti je bil prav do smrti aktiven in ravno nedavno je napovedal ponovno vrnitev v dunajsko Državno opero.

Karajan je bil rojen 4. aprila 1908 v Salzburgu. Po očetovih prednikih je bila njegova družina grško-makedonskega rodu (Karajannis), za nas pa je zanimivo, da sega njegov rod po materi – k nam v Slovenijo. Njegova mati Marta se je rodila v Gradcu, bila pa je hči nižjega državnega uradnika, ki je prišel iz takratne Kranjske. Karajanov ded po materini strani je bil Miha Kosmač iz Mojstrane. Po materini strani je torej slavni Karajan slovenskega porekla.

ZNANSTVENIKI so dobili nove dokaze, da se koncentracija ozona zmanjšuje tudi nad severnim polom. Po besedah avtorja študije D. J. Hofmanna so instrumenti, izstreljeni s pomočjo balona nad Artiko, na velikih višinah zabeležili manjši odstotek ozona od običajnega. To je znak nastajanja "ozonske luknje", kakršno so opazili nad Antarktiko in povzroča znanstvenikom velike skrbi. To novo odkritje dokazuje, da se ozonski ovoj okoli Zemlje še vedno tanjša, to pa povzroča, da se povečuje količina ultravijoličnih žarkov. Posledice bodo neizogibne in si jih še znanstveniki težko predstavljajo. Kaj svet res drvi v lastno pogu-

HEIDELBERG CABINETS PTY. LTD.

FRANK ARNUŠ

Priporočamo se melbournskim rojakom
za izdelavo kuhinjskih omar
in drugega pohištva po zmerni ceni.

7 LONGVIEW COURT,
THOMASTOWN 3074
(Bundoora Industrial Park)

TEL.: 465 0263
A.H.: 459 7275

**DRAGI ROJAKI,
POTUJETE
V EVROPO?**

Na pragu domovine, sredi stare Gorice, ob drevo-
voredu Corso Italia, Vas
pričakujemo v PALA-
CE HOTELU, najbolj-
šem hotelu v mestu:
75 sob s kopalnico, te-
lefonom, radijskim spre-
jemnikom, barvnim TV,
mini-barom, klimatiza-
cijo. Najmodernejše u-
dobje po zelo ugodnih
cenah: samska soba 43
avstr. dol., dvoposteljna
56 avstr. dol. Gostom
so na razpolago hale,
konferenčna dvorana,
parkirni prostor in ho-
telska restavracija.

V PALACE HOTELU
bo poskrbljeno za Vaše
čim prijetnejše počutje,
dobrodošlico pa Vam
bo osebno izrekel rojak
VINKO LEVSTIK

**34170 GORIZIA-GORICA,
Corso Italia 63 (ITALY)**

Tel. (0481) 82166 / Telex 461154 PAL GO I

**PALACE
Hotel**

**VAŠ HOTEL!
DOBRODOŠLI!**

bo? Saj smo tudi te naravne nesreče krivi mi sami s svojo neodgovornostjo. Ozon namreč uničujejo razne kemične snovi, ki jih izdeluje človek, gre pa predvsem za klorofluorokarbone.

VES SVET je nedavno pretresla vest ob priznanju bolniških strežnic dunajske bolnišnice Lainz, da so se znebile 49 ostarelih bolnikov, ki so jih med seboj ocenile za "sitne". Feldkirški škof Klaus Küng, pred sprejemom duhovniške službe bolnišnični zdravnik, je pri tem opozoril, naj bo ta množični umor "nujno svarilo vsem, tudi Cerkvi". Izjavil je, da se je treba "jasno in odločno zavzemati za nedotakljivost človekovega življenja v vseh njegovih obdobjih". To velja za življenje zarodka pa vse do človekove smrti, naj pride v še tako visoki starosti. "Znova moramo premisliti našo osnovno naravnost in se začeti zavedati: Samo Bog je edini Gospodar nad življenjem in smrtjo!"

Ker se je ta temeljna usmerjenost po vsem svetu razrahljala, nastajajo "velike nevarnosti". Izkušnja namreč kaže, da ni velikega razločka od omalovaževanja življenja v materinem telesu do tistega trenutka, ko začne človek prezirati življenje bolnega, invalidnega in ostarelega človeka. Zato naj bi bili umori v bolnišnici Lainz nam vsem "resno izpraševanje vesti".

SVETOVNI SVET CERKVA ima svoj sedež v Ženevi v Švici. 150-članski osrednji odbor tvorijo evangeličanski, pravoslavni in anglikanski cerkveni pred-

stavniki. Cerkevni voditelji in teologi z vsega sveta skušajo zasedanji in pogovori doseči kar najboljše soglasje med krščanskimi skupinami.

Tokrat je letno zasedanje prvič potekalo – v Sovjetski zvezi. Kot veliko presenečenje je odmevalo, ko so leta 1985 sklenili, da bo letošnje zasedanje Svetovnega sveta Cerkev v samem središču komunistične misli. Saj je bilo dotlej kaj takega nemogoče, ali pa bi nad njim pazljivo bdele rdeče oblasti. V ječah so prenašali razne muke mnogi zaporniki samo zaradi svojega verskega prepričanja in pogumne verske dejavnosti. Perestrojka in glasnost pa sta precej razrahljali vozelo okrog cerkvene dejavnosti. Nova politika sovjetskega voditelja Mihaila Gorbačova ter dokaj odprto in slovesno praznovanje 1000-letnice pokristjanjenja Rusije pa je polagoma odstranjevala pomisleke proti zasedanju verske ustanove v Moskvi.

Srečanje Svetovnega sveta Cerkev bo prihodnje leto v Seulu in posvečeno pravičnosti, miru in obvarovanju okolja. Za leto 1991 pa je za svetovno zasedanje ustanove določena naša Canberra.

MEDJUGORJE je romarski kraj in število romarjev iz vsega sveta se samo dviga. Za Jugoslavijo pa velja, da v finančnem pogledu daleč prekaša druge jugoslovanske kraje, ki privabljajo turiste. List Slobodna Dalmacija poroča, da so romanja v Medjugorje lani prinesla državnemu turizmu nad sto milijonov dolarjev.

KOTIČEK NAŠIH MLADIH

DRAGI OTROCI!

Adelaidski p. Janez na svoji strani te številke ome-
nja kot novost, da vsako zadnjo sredo v mesecu mladi
vodijo slovensko radijsko uro. Če se ne motim, se je
to pričelo v času, ko je p. Janez ležal v bolnišnici.
POKLARJEVA ROSEMARY, ki je patru pri radiu
sicer menda že prej pomagala, ni razočarala poslušal-
cev, pa tudi bolnega patra ne. Poskus je očitno dobro
uspel in pričujoča slika je dokaz, da se nadaljuje: V
studiju adelaidskega etničnega radia 5EBI FM sedi
pred mikrofonom Rosemary, ki vodi oddajo, pomaga-
ta pa ji njena sestra SILVANA POKLAR in ELIZA-
BETA SUŽNIK. P. Ciril, ki se je v juliju s p. Tonijem
oglasil v Adelaidi, je tole zapisal: "Prijetno je bilo sre-
čanje z mlado radijsko ekipo. Saj skoraj nisem mogel
verjeti, da bodo ta dekleta sama vodila slovensko od-
dajo. Srečal sem jih pol ure pred odhodom na radio,
ko so 'pilile' svojo izgovorjavo. . . Pozneje smo bili
patrí na obisku pri dr. Franku in tam radovedno ter
kritično prisluhnili slovenski radijski oddaji. Menim,
da lahko v imenu vseh štirih poslušalcev zares česti-
tam tej radijski ekipi mladih . . ."

Besede p. Cirila lahko vzamemo zares. Naj se torej
tudi MISLI pridružijo čestitkam vsem trem napovedo-
valkam slovenske radijske ure v Adelaidi!

O ČETOVA V PRAŠANJA

"KAJ BOŠ POSTALA, KO BOŠ VELIKA?"
MI JE POGLEDAL V OČI.

"PESMICE ZLAGALA BOM IN PISALA
PRAVLJICE, OČKA, KOT TI."

"PA BOŠ TO ZNALA?" SE JE NASMEHNIL.
(VSE SVOJE GRENKE POTI
MENDA IZMERIL JE . . .) JAZ PA SEM

REKLA:

"SAJ TO NIČ TEŽKEGA NI.
V ŠOLI UČIMO SE ZDAJ ABECEDA –
VZELI ŽE ČRKO SMO e-M.
KO NAUČIM SE VSEH GLADKO

DO KRAJA,

POTLEJ PA KAR KOJ PRIČNEM."

"KAKŠNA PA PRVA BO PRAVLJICA
TVOJA?"

V NOČ SEM SE TIHO ZAZRLA.

"TAKŠNA: ŽIVELA JE PUNČKA BREZ
OČKA

IN JE OD ŽALOSTI UMRLA . . ."

MIRKO KUNČIČ

Kajne, otroci, da tu-
di vi čestitate tem
trem adelaidskim de-
kletom? Ali bi si vi
upali pred mikrofonom
radijskega studija s
slovensko besedo?
Tudi ta tri dekleta so
rojena že v Avstraliji,
pa se ne boje mater-
nega jezika. Vseka-
kor posnemanja vre-
dno, ali ne?

ZAHVALA. — Vsem sorodnikom, družinskim prijateljem in znancem, ki so se udeležili molitev, maše in pogreba naše drage matere **IVANKE BON** dne 12. julija 1989 ter nam stali ob strani v dneh žalosti, se v imenu vse družine iz srca zahvaljujem!

JOŽE POVH,
Airport West, Vic.

MERRYLANDS, N. S. W. — Prekasen sem za našo sydneysko kroniko s tem podatkom — pa naj pride pod to rubriko, da ne bo pokojnikovo ime ves mesec čakalo objave in morda tudi molitve.

V Orange, N. S. W., je dne 1. julija letos umrl rojak **EDVARD GORJUP** v starosti 56 let. Pokojnik je bil rojen leta 1933 v Bukovici pri Novi Gorici. Pred odhodom v Italijo in izseljenstvo se je na Jesenicah izučil za zidarja. V Avstralijo je prišel z ladjo leta 1959. Žal je imel že naslednje leto hudo prometno nesrečo z motorjem, ki mu je uničila bodočnost: poškodoval si je možgane in ostal bolnik vsa preostala leta življenja prav do smrti. Zdravili so ga v raznih bolnišnicah in končno v Bloomfieldu, Orange. Tu je zanj precej skrbela redovna sestra Mary, ki ima na skrbi bolnike. Rojakinja Olga Saulig ga je s svojo družino večkrat obiskovala, da se ni počutil popolnoma osamljen in zapuščen. Edvard je po nesreči izgubil dar govora, je pa razumel, kaj se dogaja okrog njega. S pomočjo drugih je napisal tudi pismo svoji mami v domovino, ki so mu ga narekovali.

Po duši je bil pokojni Edvard zelo dober. Redno je obiskoval sveto mašo in pred smrtjo mu je tamkajšnji bolniški duhovnik podelil zakramente za umirajoče. Kaplan iz Orange je v sredo 5. julija opravil pogrebne molitve, grob pa je dobil rojak na krajevnem livadnem pokopališču. Naj mu bo lahka avstralska zemlja! R. I. P.

Pokojnik ima doma v Bukovici še živo ostarelo in bolno mamo ter brata in sestro, ena sestra pa živi v Italiji. — **P. Ciril**

MELBOURNE, VIC. — Precej rojakov, ki se pri nas v Melbourne že več let udeležujejo pri življenju naše narodne skupnosti, se bo spomnilo **Metke**, ki je od svoje zgodnje mladosti in prihoda v Avstralijo rastla med nami. Takrat je bila **Slavičeva**, postala je učiteljica po poklicu, po imenu s poroko pa **Škrobarjeva**. Mlada družinica se je kmalu odselila v Queensland in za Metko sem izgubil sled. Zato me je veselo presenetilo, ko sem pred nekaj leti na razstavi, ki jo je v svo-

K oglasu na desni naj dodam, da so MISLI sprejele prodajo knjige VENETI NAŠI DAVNI PREDNIKI v Avstraliji. Deset izvodov je že na poti. Cena v našem denarju bo okrog trideset dolarjev (poleg poštne). Naročila sprejema naša uprava. — P. Bazilij

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

jih prostorih na elthamskem gričku priredilo Melbourne slovensko društvo, zagledal nekaj Metkinih slik. Sami akvareli čudovito mehkih barv, ki predstavljajo v romantičnem stilu naravo ter ti že na prvi pogled pričarajo pravljичno vzdušje. Saj nisem umetniški kritik, a Metkina umetnost me je v hipu prevzela. Niti vedel nisem do takrat, da je Metka iz vzgojnega področja kot učiteljica prestopila tudi na umetniškega, v kratkem uspela ter pokazala svojo izvirnost in samostojnost.

Zvedel sem, da je Metka od leta 1982 prav vsako leto prejela kako umetniško nagrado. Razstavljala je samostojno leta 1987 v Mariboru, naslednje leto pa doma na Zlati obali v Visions Gallery. Skupinskih razstav pa ima že tudi nekaj za sabo. V lanskem letu je tako razstavljala na mednarodni razstavi v Ljubljani, doma na Zlati obali pa pri National Women's Art Exhibition. Letos je razstavljala že dvakrat v Brisbane: International Women's Art Exhibition ter Aberdare Art Prize — Ipswich City Gallery.

Vesel sem bil, ko sem zvedel, da bo Metka s svojo umetnostjo spet med nami v Melbourne: Elthamska galerija (Eltham Gallery, 559 Main Rd., Eltham, Vic.) je oznanila Major Exhibition of watercolour painting by Metka. Razstava bo odprta od srede 23. avgusta do vključno nedelje 3. septembra, vsak dan od 11 do

VENETI NAŠI DAVNI PREDNIKI

Izredno pomembna knjiga, ki je zdaj izšla tudi v slovenščini. Avtorji Matej Bor, Jožko Šavli in Ivan Tomažič prinašajo na 524 straneh nepretrgano vrsto dokazov, da smo Slovenci potomci slavnih Venetov. Lepa in res bogato opremljena knjiga, ki je bila 15. jun. letos slovesno predstavljena v Ljubljani, pomeni prelomnico v slovenskem in evropskem zgodovinarstvu.

Naročite jo pri EDITIONES VENETI

/Ivan Tomažič/
Bennogasse 21,

A-1080 WIEN, Austria

Cena: 24.— ameriških dolarjev (ali odgovarajoča valuta), vključno navadna pošta. Zračna pošta po želji naročnika in z doplačilom.

E. Z. OFFICE MACHINES Pty. Ltd.

Zastopnik podjetij
BROTHER in CASIO
elektronskih pisalnih in računskih strojev.
Popravljamo vse vrste strojev
— naše delo je garantirano.
V zalogi imamo tudi vsakovrstne
stare pisarniške stroje.

EMIL ZAJC

1475 Centre Road, CLAYTON, Vic. 3168
Telefon: 544 8466

5 ure. Slovesnost otvoritve razstave pa bo v petek 25. avgusta zvečer ob osmih.

Škrobarjevi Metki čestitam k odličnemu umetniškemu razvoju v tako kratkem času. Avstralski Slovenci smo nanjo upravičeno ponosni, zlasti še vsi, ki smo jo poznali kot drobno boječe dekletce po prihodu v Avstralijo ter jo spremljali v letih doraščanja. Prepričan sem, da bo njena razstava v Elthamski galeriji privabila veliko njenih znancev in ljubiteljev umetnosti. — Poročevalec.

MAITLAND, N. S. W. — Predlanskim ste pisali v Mislih in vabili na srečanje bivših taboriščnikov v Bonegillo pri Wodongi. Kot ste pozneje poročali, je bil kaj zanimiv dan, ko so stari znanci prvih mesecev v Avstraliji prišli skupaj in obujali spomine. Pa tudi naš okraj ni bil brez kampa za novodošle na peto celino in tudi precej naših rojakov (tudi jaz med njimi) je našlo v Greti svoj prvi, zasilni dom pod Južnim križem. Greta Migrant Camp je nekako tri kilometre izven naselja Greta in je med vojno služil za vojaško taborišče. Prvi DP- priseljenci so prišli v Greto dne 19. avgusta 1949, pripeljala pa jih je iz Evrope ladja "Fairsea". Od tega dne pa do svojega zaključka v letu 1961 je taborišče Greta sprejelo okrog 100.000 novoprišlecev vseh mogočih narodnosti, družine in samce, nekatere za krajšo in druge za daljšo dobo. Mnogi moške so dobili prvo zaposlitev pri BHP, stanovali čez teden

L. & E. K. Bayside Printing Service

Slovenska tiskarna

Poročna naznanila — Listke za konfete
Krstne Listke — Zahvalne Kartice
Vizitke — Pisemske Glave
Ter vse vrste knjig in računov.

Lastnik Lojze Kovačič

Very Reasonable Prices

A.H. 551 7451

89 CLARINDA ROAD, OAKLEIGH SOUTH 3167

v Mayfield Hostelu in prihajali k družini v Greto le za sobote in nedelje. Drugi so sprejeli delo na železnici, pri projektu Snowy Mountains, ali pa v Queenslandu na trstiki ter se po več mesecev niso srečali s svojimi.

"Ethnic Communities Council", ki ima svoj sedež v Newcastlu, je lani priredil prvo srečanje v Greti. Ta "Sentimental Journey", kot so ga imenovali, je bil tako uspešna prireditev, da so sklenili letos spet nekaj podobnega. Obletnica pričetka — 19. avgusta — je letos ravno štirideseta ter ima še večji pomen. Pa ravno na soboto je, kot nalašč. Ob enajstih bo ekumensko bogoslužje, nato slovesna otvoritev, podelitev državljanstva nekaterim osebam, nato pa kulturni in družabni del srečanja. Gotovo bodo nastopale razne narodnosti, imele stojnice s svojo hrano in podobno. Žal nas je Slovencev tod okrog v Hunter-okraju bolj malo in raztreseni smo. Primeroma lepo skupino ima Newcastle, a dvomim, da bi tamkajšnji rojaki kaj sodelovali pri tem srečanju v Greti, ker niso organizirani. Škoda! Avstralsci nas poznajo toliko, kolikor se sami pokažemo in dvignemo svoje ime ter svojo slovensko zastavo. Drugače pa nas po naši krivdi vržejo v jugoslovanski koš, kjer izginemo med južnimi brati. To se žal prepogosto dogaja, ker imajo mnogi med nami premalo narodne zavesti ali pa premalo korajže, da bi pokazali in poudarili svojo pripadnost.

Vsekakor mi je žal, da se nisem že prejšnji mesec oglasil s tem poročilom, pa bi veljalo tudi za vabilo. Tako pa boste to najbrž brali šele po 19. avgustu, ko bo letošnje srečanje "A Sentimental Journey" v Greti že mimo. No, pa drugič, saj bodo menda s temi sre-

SLOVENIAN FUNERAL SERVICE

Funerals of Distinction

A.F.D.A.

724 5408

17 Railway Parade, Fairfield, 2165

72 3093

Sydneyskim Slovincem v času žalovanja 24 ur dnevno na uslugo: v velikem Sydneyu, na deželi, v Canberri A.C.T., kakor tudi pri meddržavnih ali prekomorskih prevozih pokojnih.

VIKTORIJSKIM SLOVENCEM

TOBIN BROTHERS
funeral directors

NA USLUGO V ČASU ŽALOVANJA

North Melbourne 189 Boundary Road, 329 6144

Malvern 1382 High Street, 509 4720

Noble Park 505 Princes Highway, 546 7860

Frankston 232 Cranbourne Road, 781 2115

Mentone 93 2460

čanji nadaljevali. A čutil sem, da je zadeva vredna omembe v Mislih, saj je končno tako Greta kot Bonigilla in vsa druga manjša taborišča, ki so takrat sprejemala naše ljudi, tudi del naše izseljenske zgodovine.

Domače slovenske pozdrave vsem! — A. V.

HAWTHORN, VIC. — Rada bi se preko MISLI iz srca zahvalila vsem, ki so mi stali ob strani v dneh žalovanja ob smrti dragega moža in očeta ter mnogim dobrega znanca FRANCA URDIHA. Zahvala vsem, ki ste se udeležili molitve rožnega venca in pogrebne mase ter spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Zahvala tudi vsem, ki ste darovali cvetje, ali namesto cvetja darovali v dober namen, zlasti za slovenski Dom počitka v Kew.

Naj dobri Bog vsem stotero povrne! Pokojnega moža in očeta priporočam vsem v spomin pred Gospodom. — Žalujoča žena Roza in sin Ivan z ženo Olgo.

MOONAH, TAS. — Dragi pater urednik. V prvi vrsti bi rada poravnala svoj dolg, zato pošiljam za naročnino in tiskovni sklad. Saj ne vem, koliko dolgujem. Oprostite, da sem, kot toliko drugi, tudi jaz bolj počasna plačnica. Vsi tako radi odlašamo, kar pa pripeleje v pozabo.

Ali bi mi kdo bralcev vedel povedati, kje se nahaja BONIFACIJ ŠKRLEC? Njegov zadnji naslov je bil v West Avstraliji — Hotel Kukerin, Kukerin, W. A. Ker se že dolgo ni javil sestri, ki živi pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah, so domači zanj v skrbeh.

Hvaležna bom za sleherno vest o pogrešanem, naj bo dobra ali slaba, in se že zdaj zahvaljujem za pomoč, ker bi sestri res rada ustregla. Lepo prosim, javite na uredništvo Misli, ali pa na moj tukajšnji naslov (8 Rocklyn Avenue, Moonah, Tasmania 7009).

Najlepše vse pozdravlja — Tereza Ferencz

Mož in žena sta se močno sprla in seveda prenehala govoriti. Predno je šel mož zvečer spat, je ženi napisal na listek: "Zbudi me ob petih!" Ko se je zjutraj zbudil šele ob sedmih, je našel na nočni omarici listek z ženino pisavo: "Pet je ura!"

Sodnik: "Ali vas ni sram, da ste že tolikokrat prišli na sodnijo?" — "Oprostite, gospod sodnik, saj jaz bi sploh ne prišel, da me niso s silo prignali..."

+

"Ali ti pri svojem možu s solzami kaj dosežeš?"

"Prav nič. Ko začnem jokati, pravi 'Samo vode nel' in jo takoj pobriše v gostilno."

+

Pijanček pijančku: "Veš, z ženskami pa res nimam sreče: prva mi je ušla, druga mi je pa ostala."

+

"Kadar govorim, ne vem kam z rokama."

"Poskusi si z njima zamašiti usta!"

REŠITEV julijske križanke:

Vodoravno: 3. doba; 7. zlato; 8. dlan; 9. kila; 10. dnevnik; 12. mrz; 15. notar; 18. vice; 19. avtor; 21. Marko; 22. uzda; 23. jasno; 26. tona; 29. stolček; 30. teta; 31. seno; 32. vesel; 33. mrak. — Navpično: 1. člene; 2. števniki; 4. olika; 5. Adam; 6. rana; 9. kite; 11. nocoj; 13. ruta; 14. zora; 16. razno; 17. kmet; 18. vran; 20. vdolben; 22. usta; 24. astra; 25. nežen; 27. osem; 28. atom.

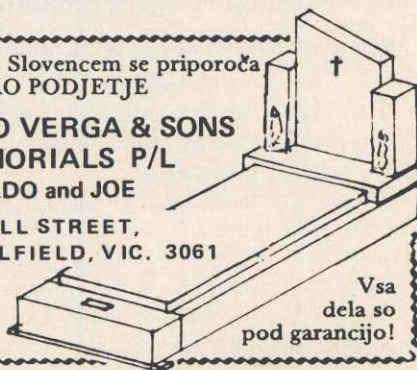
Rešitev so poslali: Vinko Jager, Jože Grilj, Francka Anžin in Marija Špilar, Marija Oražem, Sestre v Slomškovem domu, Frančiška Klun, Jože Štritof, Sestri v Baragovem domu, Jožica Plaznik, Anica Kodrič, Irena Ipavec in Anica Buchgraber, Milan Prešeren, Ivan Lapuh, Slavko Koprivnik. — Žreb je tokrat izbral Jožeta Štritofa.

Melbournskim Slovencem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

LUCIANO VERGA & SONS
MEMORIALS P/L
ALDO and JOE

10 BANCELL STREET,
CAMPBELLFIELD, VIC. 3061

Telefon:
359 1179

Vsa
dela so
pod garancijo!

1. — — — — R
 2. K — — — —
 3. — — — — L
 4. G — — — —
 5. — — — — A
 6. O — — — —
 7. — — — — O
 8. A — — — —
 9. — — — — A
 10. A — — — —
 11. — — — — O
 12. I — — — —

D V A O R E H A

Za spremembo od običajne križanke nam Ivanka Žabkar tokrat nudi v rešitev kar dvojice: DOPOLNJEVANKO (na levi) in pa IZPOLNJEVANKO (spodaj).

1. — — — —
 2. — — — —
 3. — — — —
 4. — — — —
 5. — — — —
 6. — — — —
 7. — — — —
 8. — — — —
 9. — — — —
 10. — — — —
 11. — — — —

Pravilno rešena Dopolnjevanka ti bo z drugo in četrto vrsto črk od zgoraj navzdol nekaj povedala. — V Izpolnjevanki pa mora srednja vrsta črk od vrha navzdol pomeniti važno kulturno ustanovo.

DOPOLNJEVANKA: 1. moško ime; 2. žensko ime; 3. ptica roparica; 4. moško ime; 5. označba strani; 6. nedavno, pred nekaj dnevi; 7. nobeden; 8. beseda očka v narečju; 9. lesena koča, bajta; 10. moško ime (v narečju); 11. zabela; 12. vnetje bedrnega živca.

IZPOLNJEVANKA: 1. naselje; 2. nebitveni del glave; 3. okrajšano maško ime; 4. največja avstralska ptica (v angleščini); 5. merimo ga, ustaviti ga ne znamo; 6. "nesrečna" številka; 7. afriška žival; 8. življenje predstavlja; 9. brez uporabe igle ni mogoč; 10. svetloba, razsvetljava; 11. Adamova družica.

REŠITVI pošljite do 6. septembra na uredništvo!

"Rad bi kupil škatlo sardin. Ali jih imate?"

"Seveda! Kakšne pa želite? Imamo norveške, francoske, španske, portugalske..."

"Nehajte, nehajte! Dajte mi najcenejše — saj ne mislim govoriti z njimi."

+ + +

"Povej mi razliko med 'malo' in 'veliko'!"

"Takole je: ena opeka je malo, da bi zidal hišo, pa kar veliko, če ti pade na glavo."

Melbournskim rojakom je na uslugo

ZOBNI TEHNIK — DENTAL TECHNICIAN
LUBI PIRNAT

18 WRIDGWAY AVE., BURWOOD, Vic.

Telefon: 288 4159

Izdelava umetnega zobovja in vsa popravila.
 Full denture service and repairs.

SN

foto-slikar

Simon Novak

• Otroški in družinski portreti na domu
 • Poroke v domačem okolju ali po želji
 • Posebni družinski prazniki — rojstni dnevi, zaroke, obletnice in slično
 • Priporoča se vam vaš rojak Simon Novak
 Melbourne,
 Victoria **367 8405**

**SMEH
 JE ZDRAV
 CELÓ OB
 SODOBNI
 LJUDSKI
 MODROSTI. ...**
 /Uvoženo k nam
 iz Slovenije/

+ Največ govorijo pri nas tisti, ki sproti pozabijo, kaj so pravzaprav hoteli povedati.

+ Tisti, ki ustvarjajo pekel, živijo vedno v raju.

+ Na nas je, da popravimo njihove napake.

+ V torek je bilo lepo jutro. Ni deževalo. In tudi se ni podražil bencin.

+ Zavalil bi se v fotelj predsednika ter se ga pošteno napil. Saj se ga s svojo proletarsko plačo ne morem več.

+ Preden pride resnica na dan, ima laž že jahto.

+ Vsak začetek je težak, posebno še začetek konca.

+ Opravljal je mnoge družbenopolitične funkcije. Najpomembnejša je bila, ko je izstopil iz partije.

+ Osnovno osemletno šolanje je obvezno, razen za vodilne kadre.

+ Sprašujem se, kdo stoji za sindikatom, ki ščiti predstavnike delavskega razreda pred delavci.

+ Zgodovina se ne da ustaviti, lahko pa se potisne nazaj.

KRAŠKI IZLIVI – Pesmi Marcele Bole, Melbourne. Cena 7.– dol.
ISKANJE – Pesmi Petra Košaka, Melbourne. Cena 3.– dol.
CVET LJUBEZNI – Pesmi Ivana Lapuha, Melbourne. Cena 4.– dol.
SVETO PISMO NOVE ZAVEZE v prikupni žepni izdaji. Z opombami in kratko razlago težko razumljivih mest. Cena 6.– dolarjev.

KRISTJAN MOLI je naslov molitvenika s 305 stranmi. Cena 5.– dol.
HVALIMO GOSPODA je zbirka ljudskih cerkvenih pesmi (z notami) v obliki molitvenika, z dodatkom stalnih mašnih in drugih molitev. Cena je 5.– dol. Ista pesmarica v skrajšani obliki stane 2.– dol.

HOJA ZA KRISTUSOM je knjižica v obliki molitvenika, ki obsega nesmrtno spise Tomaža Kempčana. Cena 5.– dolarjev.

SHEPHERD OF THE WILDERNESS – Angleški življenjepis misijonarja Baraga v žepni izdaji. Spisal Bernard J. Lambert. Cena 2.– dol.

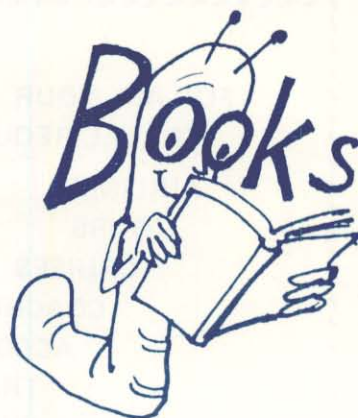
DREAM VISIONS – Cankarjeva knjiga "Podobe iz sanj" v odličnem angleškem prevodu. Slovenian Research Center, USA. Cena 12.– dol.

MEN WHO BUILT THE SNOWY – O življenju ob graditvi Snowy Mountains projekta napisal v angleščini Ivan Kopal. Cena 8.– dol.

THE GLIMMER OF HOPE (Svit upanja) – Izšla v angleškem jeziku v samozaložbi pisca Jožeta Komidarja, N.S.W. Obsega spomine na Loško dolino med revolucijo in razmišlja o komunizmu. Cena 6.– dol.

THE SLOVENIANS FROM THE EARLIEST TIMES – V angleščini je napisala slovensko zgodovino Dragica Gelt. S številnimi slikami opremljena knjiga je izšla v Melbourne. Cena 22.– dolarjev.

Imamo še več knjig našega matičnega, zamejskega in zdomskega trga.

LEPOTE SLOVENSKE CERKVA je monumentalna knjiga z 283 barvnimi posnetki. Avtor slik je Jože Anderlič, besedilo pa je napisal dr. M. Zadnikar. Cena 49.– dol.

GORIŠKE MOHORJEVKE 1989 so na razpolago. Štiri zanimive knjige, vredne branja: **Spoštovani** (Albin Luciani), **PE-FAU Spomini** (Milan Vauhnik), **Primorski biografski leksikon** (14. snopič) in **Koledar** z raznimi zanimivimi članki. Cena celotne zbirke je 30.– dolarjev.

SLOVENSKO-AVSTRALSKO DRUŠTVO CANBERRA Inc.

pozdravlja vse rojake
in bralce MISLI
s prirčnim vabilom:
**KADAR SE MUDITE
V CANBERRI,
OBIŠČITE NAS!**

Vsem rojakom in njih prijateljem sporočamo: naš **DOM**, poznan pod imenom **TRIGLAV**, na Irwing Street, **PHILLIP (CANBERRA)**, A. C. T., je odprt gostom vsak dan (vključno sobote, nedelje in praznike, razen velikega petka in večera božične vigilijs) od 11.30 a.m. do 11.45 p.m.

Naš bar je odprt od 11.30 dopoldan dnevno ter nudi tudi številne slovenske pijače. Kuhinja servira okusno domače pripravljeno hrano vsak dan od šestih do devetih zvečer, ob nedeljah pa tudi od poldne do druge ure in od šeste ure zvečer.

KADAR SE MUDITE V CANBERRI: DOBRODOŠLI V SLOVENSKEM DOMU!

Pri nas Vam bo tudi vselej kdo na razpolago za razne informacije o Canberri in okolici.

Naša telefonska številka: (062) 82 1083.

FOR ALL YOUR
TRAVEL REQUIREMENTS:
AIRLINES
TOURS
CRUISES
COACHES
ACCOMMODATION
TRAVEL INSURANCE

PLEASE CONTACT:

ANGIE — CHARLES — or ERIC
G R E G O R I C H

DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Victoria 3109

Telefon: 842 5666

Lic. No:
3 0 2 1 8

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

POLETI DO LJUBLJANE, ZAGREBA, TRSTA in DUNAJA
/enako do RIMA, BEOGRADA, FRANKFURTA . . ./

Zelo dobre ekonomske prilike
za obisk lepe Slovenije
in vseh strani sveta . . .

*Pokličite ali obiščite naš urad za podrobnejša pojasnila,
da Vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in jugoslovansko vizo!*

Ne pozabite, da je že od leta
1952 ime GREGORICH dobro
poznano in na uslugo vsem, ki
se odpravljajo na potovanje!
PRIDEMO TUDI NA DOM!

ERIC IVAN GREGORICH
DONVALE TRAVEL

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 842 5666

